

ROSJA-FONSIER ◆ DRUŠTOV ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ◆ BEOGRAD

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Čehoslovaci i naš slet.

Čehoslovačko Sokolstvo marljivo se sprema za naš svesokolski slet u Beogradu. Čitava čehoslovačka sokolska i Sokolstvu sklona štampa redovito donaša izveštaje o pripremama u Beogradu. Mnogi listovi donose veoma lepe i zanimljive članke o prirodnim krasotama Jugoslavije, u kojima se naročito određuju za naš Jadranski. Marlivo spremanje čsl. Sokolstva za naš slet u Beogradu nikako nije po volji socialistima i klerikalima. Njihova štampa dnevno napada čsl. Sokolstvo, da je ono izdalo sokolske principe, jer se je odlučilo učeštovati na sletu i jer se je postaralo, da je Sokol kraljevine Jugoslavije primljen u Savez Slovensko Sokolstvo.

† Br. Eduard Navrátil,

uvaženi sokolski radnik, redaktor sok. listova „Jasa“ i „Uzkríšení“, umrao u Pragu 17. marta o. g.

nika je bilo iz praške župe i to 424 Sokola i 70 Sokolica. Pored praške župe bile su zastupane župe: Blanicka, Buděška, Čížkova, Denisova, Krkonoška, Krušnogorska, Machalova, Mašarykova, Podkrkonoška, Jiraskova, Podlipška, Rakovnička, Sladkorskog i Tyrševa.

Sokolski kružok ČSL. senata.

U čehoslovačkom senatu izabran je kružok od četiri senatora — Sokola u koji su išli: br. dr. Havelka, br. Tehoř, br. Votruba i br. Piehl. Kružok će u senatu zastupati sokolske želje i posredovati između senatora — Sokola i Čehoslovačke Obice Sokolske.

Sokolsko društvo u Gradcu.

U štajerskom Gradcu (Austrija) održana je 3. marta o. god. skupština, na kojoj je bilo osnovano češko sokolsko društvo. Tu je već pre rata postojao češki Sokol, ali morao se je boriti sa velikim potreščama, jer nije imao ni vežbaonice ni sprava. Neko vreme vežbalo se čak u pojati. Ipak se je društvo održalo sve do rata, kad je bilo raspušteno. Novo društvo ima svoju modernu uređenu vežbnu u čehoslovačkom Narodnom domu. Društvo broji 32 člana, među kojima ima 4 Sokola iz preratnog društva. Za starešinu bio je izabran br. Josef Třešnák.

Starešina poklonio svome društvu Sokolski dom.

God. 1913. bilo je u Starom Mestu nad Metnjom u ČSR osnovano Sokolsko društvo. Jedan od osnivača je bio i br. Josef Kudrnáč, koji je od malog zanatlje svojom marljivošću i ustrajnošću došao do položaja veoma uvaženog industrijalca. Brat Kudrnáč, koji je tokom vremena postao starešina društva, sagradio je god. 1921. na vlastiti trošak svome društву Sokolski dom, kojeg je ove godine u februaru, prilikom svog rodendana poklonio društvo.

Rusko Sokolstvo u Jugoslaviji Savezu SKJ.

Pokrajinski Savez ruskog Sokolstva u Jugoslaviji, koji ima svoje sedište u Beogradu, uputio je Savezni Sokola kraljevine Jugoslavije pismo sledećeg sadržaja:

Prvom zameniku starešine Sokola kraljevine Jugoslavije bratu Engelbertu Ganglu.

Beograd.

U ime VII. glavne skupštine Pokrajinskog Saveza Ruskog Sokolstva u Kraljevini imam čestitajuće pozdraviti Tebe, dragi brate starčino, i celokupno starešinstvo Saveza i zamoliti da primite izjave naše iskrene i bratske ljubavi i naše duboke zahvalnosti na svakidašnjoj pažnji i stalnoj bratskoj pomoći u našem sokolskom radu.

Ubedeni, da će ovaj rad koristiti našoj napačenoj domovini i celokupnom Slovenstvu i sa verom da se sve bliže primiče čas spaša naše potlače, ne odazbime i njenog oslobođenja od najužasnijeg ropstva, ruski Sokoli pozdravljaju svoju jugoslovensku braću sokolskim.

Zdravo!

Starosta PSRS-J. Viktor Artamonov.

Jirásek o Sokolstvu.

„Věstník Sokolský“ od 16. septembra 1926. doneo je snímek Jiráskovog rukopisa i to zahvalu na čestitku ČOS prilikom njegovog 75. rođendana. Jirásek je onda pisao: „Vaša cenjena dobrovoljnost, koju ste mi već više puta izjavili, opet se je oglasila i napunjile me radošću, jer ja Sokolstvo visoko cenim i ljubim. Sećam se njegovog razvoja od prvih, određenih godina, kad su se osnivala društva i streljan sam, da sam doživeo njegov divni procvat, njegov veliki rad, kojim je služilo narodu u najtežim vremenima i proslavilo njegovo ime na strani. Ovo je oslon i snaga našeg naroda. Zbog toga se radijem i na kraju svojih godina se tešim time, što mislim na budućnost. Uvek s uspehom napred. Pozdravlja Vas i ruke Vam pruža, mila braća, Vaš uvek verni i odani Alois Jirásek.“ Na svečanostima u Hronovu kazao je:

„Pisao sam o Bratstvu, o ratnom jedinstvu junačkih muževa, koji su se proslavili svojom snagom i hrabrosti. Ali ti su se borili u tadinstvu i prolivali svoju krv za tadinstvu. Danas pa ima naš narod drugo bratstvo, ne pokolebivo i sveže, svoje Sokolstvo, koje služi samo njemu i koje je njeovo imenje proslavilo preko granica. Duh toga bratstva je: zdravljvi teli i duše, veselje prema radu i borbi za pravdu, za sve što je dobro i čovečansko. Ne kašta ostaje neoštećeno, neka osvežuje sve i daje snagu svima.“

Sokolstvo na Jiráskovom pogrebu u Pragu.

Na pogrebu mistra Jiráška u Pragu učestovalo je u odori 1885 članova i članica sa 32 zastave. Članova je bilo 1641, članica 244. U redateljskoj službi bilo je 205 Sokola. Najviše učes-

Smrt patriarha Dimitrija.

Dne 6. o. m. preminuo je u Beogradu Njegova Svetost arhijerej pečsija, mitropolit beogradsko-karlovački, patrijarh srpski Dimitrije u 84. godini života.

Patrijarh srpski Dimitrije rodio se u Požarevcu 15. oktobra 1846. g. Mati mu je bila Milosava, rođena Cvetković iz Velikog Sela, okruga požarevačkog, očac Stojan Pavlović, po zvanju krojač. Osnovnu školu pohađao je u Požarevcu, Velikom Selu i na koncu u Beogradu. Gimnaziju do petog razreda pohađao je u Beogradu, a zatim je stupio u beogradsku bogosloviju, koju je dovršio 1868. godine. Već u mладости iskru je siromaštvo i nemačinu i vlastitom zaradom prevredio je kruh sebi i svojim. Ova rana životna borba u njegovoj mладosti doprinijela je mnogo njegovom čvrstom značaju, njegovoj radinosti, životu ustrajnosti i skromnosti, kojom se je odlikovao za celog svog života.

Svršiv 1868. godine bogoslovne nauke, postane učiteljem u selu Ratkovcu, a 1869. ide za učitelja u selo Brzani kraj Kragujevca. Godine 1870. oženio se Jelicom, kćerkom lapovskog svećenika Luke Radovanovića i ove godine biva rukopoložen i postaje kapelanom svome nastu u Lapovu.

Po smrti žene, 1873. godine, napušta Lapovo i polazi u Beograd, gdje se upisuje na Veliku školu u historijsko-filozofski odsek, koju završi 1878. godine. Tada biva imenovan nastavnikom beogradске bogoslovije, a godine 1882. nakon profesorskog ispitivanja za profesora iste. Godine 1884. izabra ga Sveti Arhijerejski Sabor kraljevine Srbije za episkopa u Nišu, na kojem položaju ostaje do godine 1899., kada predaje ostavku i polazi u Pariz, da na univerzitetu uči književnost i filozofiju, gde ostaje tri godine. Nakon ovoga posvećuje se dvogodišnjem studiju agronomije na pariškom nacionalnom agronomskom institutu.

Po povratku u domovinu 1894. godine, bila mu je poverena misija, da

pregleda i uređi prilike u poznatom velikom manastiru Hilendaru na gori Atosu. Nakon uspešnog provedenja ove zadaće, povrati se 1895. godine u Beograd i postaje državni savetnikom. Godine 1898. ponovo ulazi u crkvenu hijerarhiju, kada biva izabran za šabačkog episkopa, na kojem položaju ostaje do godine 1905. Ove godine umre mitropolit Inokencije i 19. augusta iste godine bude izabran za mitropolitu kraljevine Srbije. Prešeljvi se tada u Beograd, nastojao je da uredi odnose među pravoslavnom crkvom i sveštenstvom, ne samo u duhovnom, već i u socijalnom pogledu. Njegovim nastojanjem biva ustavljen fond za pomoć iznemoglih sveštenika, udovica i siročadi. Svoju visoku nacionalnu svest naročito je posvedio u doba aneksije Bosne i Hercegovine, kojom prilikom je uputio ruskom sinodu svoju rodoljubivu poslanicu, koja je imala snažnog odjeka i u političkim krovovima.

Za vreme rata, sa Krfa, svojim čestim poslanicama bodrio je i dizao duh i veru boraca na frontu za oslobođenje i ujedinjenje čitavog jugoslovenskog naroda. Po oslobođenju, nakon uspostavljenja srpske pravoslavne patrijaršije, 30. oktobra 1920. izabran je za srpskog patrijarhu i sutra dan, 31. oktobra u sabornoj crkvi ustoličen. Svečano ustoličenje u starodrevnoj pečkoj patrijaršiji izvršeno je 15. augusta 1924.

Patrijarh Dimitrije bio je vrstan govornik, ali od njegovih brojnih poznatih govora sačuvan je veoma mali deo u nekoj pojedincu. Časopisima, — Radio je i na književnom polju, te je u „Glasniku“ Akademije Nauka štampao mnoge filozofske besede, a njegovo izdanie Tipika sv. Save smatra se i danas kao najbolje delo. Pored materinskog jezika, govorio je ruski, francuski i nemacki. U svešteničkom zvanju i kao vladika i metropolit proveo je punih 60 godina. Posedovao je mnoga naša i strana prvestepena odličja. Vječnaja mu pamjat!

sudeluju u uzgoju članstva, naraštaju i dece sporazumno sa predjačkim zborom. Društveni prosvetni odbor vrši sav onaj podrobni sokolski prosvetni rad i ima da najviše koristi širenju sokolske ideje i time sokolskoj organizaciji i to na način, da ojačava u članstvu sokolsku svest, razlaže sokolsku misao i goji sve moralne vrljine, koje nalaže sokolska misao, da pruža način i priliku popunjavanju opštih izobrazbe članstva i da širi sokolsku misao izvan sokolskih redova.

Sredstva za izvršenje svega toga rade u glavnom su sledeća:

1. Sokolske prosvetne škole, u kojima bi se pored čisto sokolskih predavanja održavala takođe opšta izobrazbena predavanja. Sokoli moraju da poznaju ustroj države, državljanske dužnosti i prava, u glavnim oblicima političku i literarnu jugoslovensku istoriju, geografiju etnografiju Jugoslavije, svetsku literaturu, naročito slovensku, obazirući se pri ovome nešto više na čehoslovačku literaturu, Sokoli moraju imati glavne pojmove o dramaturgi, muzici i umetnosti uopšte. Potrebno je, da se u sokolskoj školi raspravlja o kulturnim smerovima današnjeg društva i o aktuelnim gospodarskim i socialnim pitanjima. Čisto sokolska predavanja i što se na Sokolstvo odnosi, trebalo bi da obaveštuju: sokolsku misao, istoriju i organizaciju naše i drugih slovenskih organizacija, rad sokolske prosvete među narodom, posebice među našim članstvom, upute za rabiljenje sokolske literature, nadalje kako treba vršiti sokolsku propagandu, upravljati društvinama, uređivati sokolske knjižnice, čitaonice i sokolske kazališne pozornice i slično. Konačno trebalo bi da u društvenoj prosvetnoj školi nastupi takođe državni lekar, ili ako ovoga nema, koji drugi lekar, koji bi uputio naše članstvo u glavnom sa ustrojem čovečjeg tela, rada pojedinih njegovih organa, o higijenskom načinu i o prvoj pomoći u nuždi.

Taka društvena prosvetna sokolska škola imala bi da se drži svake godine, najprikladnije u zimskoj dobi. Razumljivo je, da svako društvo ne bi moglo da izvrši u takom opsegu program u ovoj školi, kako je pre posmenuto. Viša ili manja oprežnost predavanja ravnala bi se pak pre svega po predavačima, koji bi bili na raspolaganju društva. Teškoća ima u svakom društvu, ipak koješta se svelada, samo ako je dobre volje.

2. Predavajnja, za koja imaju da posluže najrazličitije teme. Takova predavanja namenjena su svemu članstvu i svi joj publici, koja simpatizuje sa našim pokretom. Trajala bi 15 do 20 sata i trebalo bi da se predavanja drže u vremenu, kada bi moglo sve članstvo da učestvuje i to na način da ne trpi telovježba.

3. Nagovori u vežbaoni, to su kratki govorovi od jedno do pet minuta u vreme telovježbe pojedinih telovježbačkih odela, držani na posve pripremljeni način. U tim nagovorima ima da se kratko i jezgro izloži sokolski rad i sve što se na Sokolstvo odnosi te važni istorijski dogodaji. Smatram, da su nagovori od velikog učinka i deluju veoma uspešno te ujedno kao vrlo prverno sredstvo za podizanje društvenog sokolskog uzgoja. Nekoliko dobroli i izabranih reči izrečenih u krugu vežbača u nekoliko časaka, vrednije je i ostaje u boljoj uspomeni nego duga predavanja.

Sadržaj za nagovore pružaju prisutne u sokolskom kalendaru, svačiđašnji nacionalni, naročito sokolski dogodaji, sadržaj sokolskih glasila, razne obletnice i slično.

Svake godine u jeseni, kad se obično puni vežbaona, kad pridu novi članovi i kad se počne sistematskim vežbanjem, a takođe i kasnije kroz godinu, kad se ukaže potreba, neka se drži članstvo i opštiti način, u kojem treba da se istakne, da članstvo treba posvuda da pokaže, da pripada velikoj i najzdravijoj organizaciji, neka članstvo učestvuje po mogućnosti svim sokolskim priredbama, neka se kreće u sokolskom krugu i neka poštuje javnosti, da mi Sokoli sačinjavamo jednu veliku obitelj. Članstvo neka javno ne kritikuje, naročito u nesokolskom društvu, sokolski rad! Za kritiku, koja je u svemu potrebita i korisna, ako je stvarna, mesto je na našim običnim zborovima, sastancima i sednicama. Soko pri kupovanju svojih životnih potreština ima da posudi direktno prijatelje Sokolstva!

U organizatoričkom pogledu postoji sokolskog prosvetnog rada još je i sada kao u višoj sokolskoj organizaciji, očekivati je takođe da novi pravilnici i poslovni neće doneti bitnih promena.

U organizatoričkom pogledu postoji sokolskog prosvetnog rada još je i sada kao u višoj sokolskoj organizaciji, očekivati je takođe da novi pravilnici i poslovni neće doneti bitnih promena.

U organizatoričkom pogledu postoji sokolskog prosvetnog rada još je i sada kao u višoj sokolskoj organizaciji, očekivati je takođe da novi pravilnici i poslovni neće doneti bitnih promena.

5. Debatne večeri. To su prosti razgovori o temi, koju razvija voditelj večeri. Kratko predavanje o kojoj mudrago temi sokolskog života ima da se završi stvarnom debatom, u ko-

DR. E. MEJAK (Celje):

Prosvetni rad u Sokolskim društvima.

Po zakonu o ustanovljenju SKJ i po statutu SKJ ima Soko kraljevine Jugoslavije cilj, da uzgaja telesno zdravje, moralno čvrste i nacionalno svesne državljane kraljevine Jugoslavije.

Sa ovo nekoliko reči označeni su veliki zadaci naše sokolske organizacije. Država je poverila Sokolstvu telesni i moralni uzgoj svojih državljana, izručila je nama Sokolima prevaru, da poverene nam zadaće vršimo sa starom sokolskom ustrajnošću i poštovanju, nesebično i velikom ljubavlju prema samoj stvari.

Zakonom i odredbama dano je novoj sokolskoj organizaciji u ostalom privilegovano stanovište, ipak je u organizaciji merodavna sada kao i pre osobna inicijativa, stoga je na nama, da poverene nam zadaće vršimo sa starom sokolskom ustrajnošću i poštovanju, nesebično i velikom ljubavlju prema samoj stvari.

Treba opet uvek istaći, da sama gola telovježba nije glavna osebina našeg sokolskog rada, već da je potreban osim telovježbe takođe izobrazavajući, moralno uzgojni i organizacijski rad.

Ne smi pak da se to krivo shv

joj neka sudeluju svi učesnici. Predavač treba da sam nametne razne pitanja članstvu, na koja neka odgovara sam ili koji od učesnika. Dalje spadaju u debatne večeri razgovori o aktualnim sokolskim stvarima, pitanja i odgovori o Sokolstvu te razgovori članstva i naraštaja o pročitanim stručnim časopisima i knjigama.

Tko ume da primernim razgovorom da upućuje članstvo, da stavlja pitanja, na koja dobija povoljne odgovore, taj će omogućiti živahne i veoma poučne debate, u kojima će članstvo sa veseljem učestovati upućujući se tako zaista u sokolsku ideju. To baš i hoćemo. Upućivanje u sokolsku ideju jest smer i cilj društvenih prosvetnih odbora. Članstvo mora u tancine poznavati bit sokolske misli, jer će se tada moći po njoj ravnati i upraviti svoj život i mišljenje u smjeru kako to zahteva sokolska misao. Tko nije točno poučen o Sokolstvu, taj još nije pravi Soko, a naša organizacija potrebuje prave Sokolove.

5. Dramatske predstave, koje su veoma privlačive prirede, naročito u provinciji, ako je srećno izabrani sačrajan igre. Ne predreduje samo vesele komade, jer potrebno je i u dramatični uzgajati ljude! Razume se, ne smete izabirati preduroke komade. Dramatska predstava ima da bude narodu razonoda i izobrazba, pre svega snažna.

6. Poučni izleti (ekskurzije) u tvornice, tiskare, izložbe, javne zavode, muzeje slično, o čemu se dosada u našoj organizaciji upravo malo čulo.

7. Kinematografske predstave, po učnicu i zabavne, ali nikad prikazivati u sokolskom kinu šund!

8. Lutkovno pozorište, što je za naš naraštaj i našu decu lepa zabava i koja je u Čehoslovačkoj veoma razvijena u sokolskoj organizaciji pokazuje najlepše rezultate.

9. Podopredavanje odnosno večeri za pripovedanje priča i basna za našu decu, koje su se u Sloveniji u zadnje vreme nešto malo raširile i koje takođe treba uvesti u našu organizaciju.

10. Propagandni pešački izleti. U programu ovih i o načinu njihova povedanja, do prilike govorceva opširnije u zasebnom članku. Ovi pešački izleti, naročito u sadanjima novoj dobi Sokolstva, kada treba da se rašire sokolske organizacije, od velikog su i izvanrednog značaja.

11. Pevanje i glazba. Od kolike su važnosti za našu organizaciju vlastiti pevački zborovi, sokolska glazba i sokolski orkestri, o tom smo se već davno uverili. Ne samo da pospešuju razvoj umetnosti ove vrsti, već ujedno pružaju našim organizacijama takođe i materijalnu korist, tijedno pridonosaču i društvenosti u našim redovima.

Nestalo je iz naših organizacija fanfara, koje su se svojedobno veoma raširile. Treba se pobrinuti, da se opet ustanove, jer nam nužno trebaju pri našim većim izletima.

12. Zabavne prirede. Ovde bi u glavnom pribrojili sokolske veselice, plesne vežbe, zabavne društvene veče, pohode, priredene za društvo, za službenoj braći, razni jubileji zasluzne braće, pešačke izlete i slično.

Priznajem, da su zabavne prirede u našim organizacijama takođe potrebne, potrebno je u našim redovima da se goji društvenost i time osećaj bratstva i solidarnosti. Potrebne su zavade takođe za naše društvene blagajne, ali bolje bi bilo da iz naših društava nestane raznih maškerada, martinskih večeri, itd. Ako su ipak potrebne za naše blagajne, neka se pre reduju pod drugom firmom, ali nikako pak pod sokolskom i naročito ne sa toliko bučnom reklamom, kako se to događa u zadnjim godinama po nekim našim društvinama.

13. Sokolska štampa, koja je po svom učinku jedno od najjačih sredstava za širenje sokolske misli i jačanje sokolske svestnosti.

Medu velike greške i nedostatke u našem delovanju spada na svaki način premala brigda za širenje sokolske štampe, naših sokolskih glasila i sokolske literaturu.

U bivšem Jugoslovenskom Sokolskom Savezu izlazilo je prema poslednjoj statistici svega skupa 17 sokolskih časopisa, 4 časopisa izdavao je JSS sam, ostalih 13 časopisa razne župe.

Pogledamo li broj preplatnika tih glasila, moramo utvrditi na veliko naše začudenje upravo žalosnu bilansu. Bivši JSS brojio je oko 70.000 preplatnika. Centralno glasilo JSS malo je samo okruglo 5000 preplatnika. „Sokolski vestnik“, zvanično glasilo Čehoslovačke Obice Sokolske ima okruglo 50.000 preplatnika, lep primer, koliko su naša severna braća pred nama, kolika je njihova pozrtvovnost i kako velika je sila njihove organizacije.

Stara je i uopšte poznata izreka, da je štampa najmoćnije i najošttriće oružje. Štampom raznašamo najljaski naše ideje među široke narodne slojeve te ih upoznajemo sa našim zadatacima, našim radom i ciljevima.

Premalo smo se do sada brigali za našu sokolsku štampu. Nismo znali čeniti njen veliki uzgojni značaj. Nismo spoznali, da je naša štampa dobar nadomestak onoj našoj braći i sestrama, koji su bi bilo kojih razloga sprečeni

da učestvuju našim nagovorima, predavanjima, sastancima i zborovima. Takođe ne mislimo na one naše članove, koji se nalaze izvan uže svoje domovine u krajevima, gde još nema sokolskih društava i dobro bi im došao kakav sokolski časopis, prijatelj i utešitelj. Zaboravljamo takođe na naraštaj, kojem je nužno potrebno dobro stivo i naš „Sokolić“ i „Naša radost“ bili bi mu najbolji kažup za buduće delovanje.

U širenje naše štampe ne spada samo povećanje broja preplatnika naših glasila i kupaca naših sokolskih brošura i knjiga, već takođe saradnju, sabiranje gradiva za samu sokolsku štampu. Koliko je bivših i aktivnih sokolskih radnika, starih i mlađih, koji bi mogli svojim perom ovde mnogo da prinesu!

Širenju naše štampe i u njenu finansijsku pomoć služe takođe oglasi u našim časopisima, zato prikupljaju se tako više oglasa za naša glasila.

Više naših bivših župskih glasila moralо je svojedobno prestajati izlaženjem i to u glavnom radi pomakača preplatnika, župski vesnici, koji još izlaze, moraju pak da se bore sa najvećim finansijskim teškoćama. Nužno je potrebno, da naši prosvetni odbori prihvate u svoje ruke agitaciju za razmnožavanje i širenje sokolske štampe. Odnosne upute o tome izdala je pred kratko vreme savezna uprava SKJ.

14. Knjižnice, u prvom redu stručne, takođe beletristične, naročito tame, gde ne postoje javne pučke knjižnice.

Ovde spada vodenje i popunjavanje knjižnice, posudivanje i kontrola pročitanih knjiga. Društveni prosvetari treba da se brinu da knjižnice nadopunjaju, a gde ih neima treba ih čim pre ustanoviti.

Da ne bi društvo imalo previše izdataka najedanput, treba da prosvetari, od vremena do vremena predlažu na sednicama kupovanje ove ili one knjige, te da viška svake prirede imaju da unapred predvide iznos za kupnju nekoliko knjiga za knjižnicu. Na ovaj način može da revno društvo s vremenom pribavi lepu knjižnicu.

Kad smo ovako u glavnom pregledali sredstva za sokolski prosvetni rad u društvenu, treba da istaknem, da je žasno doba najprikladnije za prosvetni rad u društву, osobito u pokrajnjima. Duge večeri naravno prikupljaju članstvo u društvene prostorije, gde traži pouke i raznobe. Društva treba da izrabe ove prilike i da prirede što više prosvetnih zimskih večeri.

Novo razdoblje Sokolstva u Jugoslaviji ima da znači konac letargije, koja vlada po našim krajevima već više godina, treba da bude konac nezajnosti, koju je u mnogim našim krajevima pokazivala inteligencija, koja je pozvana da uzgaja i izobražava naš rod i koja se tako rado naziva njezinom voditeljicom. Naša inteligencija po pokrajnjima, koja je u veoma uskom doticaju sa pukom i koja na taj način može najljaski da mu pristupi, treba da bude svesna svog važnog položaja, koji joj je dan po našim postojecim gospodarskim, socijalnim i nacionalnim prilikama.

Članska značka je duguljasta plaketa, koja prikazuje Sokola do pojasa sa izvučenim mačem u ruci, sa pticom sokolom ispruženim krila nad glavom Sokola i sa pozadinom krune lipovog stabla te oznakom SKJ (Sokol kraljevine Jugoslavije).

Naraštajska značka je četvorougla srebrno-siva površina, na kojoj je prikazano razvijeno telo naraštaja sa ispruženim rukama, koje se diže iz raširenih krila ptice sokola.

Članska i naraštajska značka ima se nositi na gradanskom odelu, kao vidljiv znak pripadnosti sokolskoj organizaciji.

Članovi i naraštaci nose značku na levoj rupici kaputa, a članice i naraštajke na levoj strani prsiju.

Članovi i naraštaj uz značku dobjaju od uprave društva potvrdu (revers), kojom uprava društva potvrduje pravo na nošenje značke.

Članovi i naraštaj dužni su pored znaka svagda sobom nositi društvenu

Kako vidimo, rada je dovoljno, da rad nam je u novom položaju olakšan i sada pokažimo, što može sokolska tvrda volja i neograničena ljubav prema domovini.

U sokolsku organizaciju treba prikupiti sve dobre ljude, koji još ne pripadaju, treba ojačati sokolske rebove. SKJ ustanovljen je zato, da se u njem telesno i duhovno uzgaja jugoslovenski narod, u sokolskom tabo-

ru mora biti sabran sav naš narod, koji je uvek na sve pripravan, što je na dobro Jugoslavije.

Zupske uprave obazirale su se pri imenovanju društvenih uprava na to, da u uprave uđu po mogućnosti svi staleži, a naročito mora u njima biti zastupano učiteljstvo, u koje je naročito u pokrajini — polaženo veliku nadu za uspeh našega rada.

Prosvetari, na rad!

IZ SAVEZA SKJ

Na upite o skraćenom vojnom roku.

Mnoga društva obraćaju se Savezu upitima glede skraćenog vojnog roka.

Da se u buduće izbegne krovom tumačenju Uredbe o olakšicama obaveze služenja u kadru za članove Sokola kraljevine Jugoslavije — naročito u pogledu skraćenog vojnog roka — saopštaje se: Za one članove sokolskih društava, koji su već u kadru na odsluženju roka, kao i za one, koji će u toku ove, 1930. god., stupiti u vojsku, ne važe olakšice predviđene citiranom Uredbom — posebno pak ono sadržane u članu 8. pomenute Uredbe.

Olkšice važiće samo za one članove Sokola kraljevine Jugoslavije, koji će biti regrutovani u godini 1931., a po ispunjenju predviđenih odredaba.

Olakšice važiće samo za one članove Sokola kraljevine Jugoslavije, koji će biti regrutovani u godini 1931., a po ispunjenju predviđenih odredaba.

Svim bratskim župama!

Dogada se, da se pojedinci, društva pa i župe obraćaju u pitanjima našega sleta i preredaba, koje su sa sletom u vezi (izleti, turneve itd.) bez znanja našeg Saveza i bez znanja Čehoslovačke Obice Sokolske direktno na pojedince ili društva i župe u bratskoj Čehoslovačkoj republici.

Kako bratska ČOS hoće da o svemu bude obaveštena, što se namerava i priprema za vreme sleta u našoj zemlji, i jer se ne sme ništa učiniti bez njezine dozvole, naredujemo, da sva prepiska mora ići redovnim putem, od pojedinka na društvo, od društva na župu, od župe na Savez, od Saveza na ČOS.

Nijeđna prepiska, koji bi išla od kogakod drugačijim putem, neće se uvažiti i biće užalud.

O tome vas obaveštavamo radi daljnog postupka i strogovog ravnjanja po tom naredenju.

Pravilnik za nošenje članske i naraštajske značke.

§ 1.

Člansku i naraštajsku značku propisuje uprava Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije i određuje im oblik u pojedinstvima.

§ 2.

Članska značka je duguljasta plaketa, koja prikazuje Sokola do pojasa sa izvučenim mačem u ruci, sa pticom sokolom ispruženim krila nad glavom Sokola i sa pozadinom krune lipovog stabla te oznakom SKJ (Sokol kraljevine Jugoslavije).

§ 3.

Naraštajska značka je četvorougla srebrno-siva površina, na kojoj je prikazano razvijeno telo naraštaja sa ispruženim rukama, koje se diže iz raširenih krila ptice sokola.

§ 4.

Članska i naraštajska značka ima se nositi na gradanskom odelu, kao vidljiv znak pripadnosti sokolskoj organizaciji.

§ 5.

Članovi i naraštaci nose značku na levoj rupici kaputa, a članice i naraštajke na levoj strani prsiju.

§ 6.

Članovi i naraštaj dužni su pored znaka svagda sobom nositi društvenu

legitimaciju i potvrdu o pravu nošenja značke. Legitimisanje društvenom legitimacijom obvezno je u svakom slučaju, ako to zatraži član sokolskog društva, koji se na isti način legitimiše.

§ 7.

Članske i naraštajske značke se smatraju vlasništvom Sokolskog društva te se po prestanku članstva imaju vratiti upravi društva sa potvrdom o pravu nošenja značke.

§ 8.

Svi, koji nose sokolski znak, pozdravljaju se pozdravom »Zdravo!«

§ 9.

Zabranjeno je nositi sokolski znak prilikom političkih demonstracija, političkih zbora, agitacija i za vreme igranja hazardnih igara.

§ 10.

Nošenje članske i naraštajske značke nije doduše obvezatno, a poželjno je da se uvek nose (osim u slučajevima navedenim u § 9.) kao vidni znak pripadnosti sokolskoj organizaciji.

*

Ovaj pravilnik primljen je na sednici izvršnog odbora dne 28. marta 1930. i stupa na snagu sa danom objave u „Sokolskom Glasniku“.

Beograd, 28. marta 1930.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Tajnik: A. Brozović, s. r. I. zam. starešine: E. Gangl, s. r.

Pravilnik ozlednog fonda.

§ 1.

Ozledni fond sastoji se iz prinosa svemu pripadnicima sokolske organizacije, što ih dopr

§ 11.

Ako nisu ozleđeni, odnosno u § 3, za slučaj smrti imenovani interesenti zadovoljni sa odlukom odseka ozledog fonda, mogu se pritužiti na upravu Saveza. Odluka uprave Saveza je konačna.

§ 12.

Unutrašnju organizaciju odseka

ozledog fonda propisuje uprava Saveza.

Ovaj pravilnik primljen je na sednici izvršnog odbora dne 28. marta 1930. i stupa na snagu sa danom objave u »Sokolskom Glasniku«.

Beograd, 28. marta 1930.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Tajnik: I. zam. starešine: A. Brozović, s. r. E. Gangl, s. r.

Pravilnik odseka trezvenosti.

§ 1.

Odsek trezvenosti Sokolskog društva (odnosno čete)..... osnovan je na temelju zaključka sednice uprave društva (odnosno čete) od ..... po dobrovoljnom pristanku članova.

§ 2.

Cilj je odseku trezvenosti, da okupi i organizuje sve članove svoga društva te da borbom protiv pijenja alkoholnih pića utiče na svu okolinu kako bi narod spasili od alkohola i tako pošli uspešno putem velikih sokolskih zamisli do pravoga i konačnoga preporoda narodnog.

§ 3.

Članovi odseka trezvenosti mogu postati samo članovi sokolskih društava i četa. Istupom ili ispljučenjem člana iz društva (odnosno čete) prestaje članstvo u odseku trezvenosti, ali se ne razrešava dobrovoljno primljena obaveza za uzdržavanje od pića za određeno vreme.

§ 4.

Članovi odseka trezvenosti pri stupanju u članstvo dužni su da potpišu zavet, u kome će dati sokolsku časnu reč, da neće piti niti okušati alkoholnih pića osim u slučaju lekarstvenog propisa ili verskog obreda za 3, 6 ili 12 meseci, prema tome na koliko se meseci daje pismeni zavet.

§ 5.

Članovi odseka trezvenosti ne plaćaju nikakve posebne članarine osim redovne članarine, koju plaćaju svome društvu. Ako neko od članova ovoga odseka hoće da da prilog ili zaštiti u svrhu trezvenjačkog pokreta, uprava društva (odnosno čete) dužna je taj novac upotrebiti jedino u svrhu, koju je darovatelj naznačio, a predaje se društvenom blagajniku na čuvanje, jer posebne blagajne odsek ne može imati.

§ 6.

Sokolskoj deci i naraštaju zabranjeno je pijenje alkoholnih pića i pušenje, te je dužnost pretsednika odseka trezvenosti, da sokolski naraštaj i decu organizuje u ovom odseku.

§ 7.

Odsekom trezvenosti upravlja upravni odbor društva (ili čete) preko pretsednika odseka trezvenosti, koji je ujedno član upravnog odbora. Pretsednika bira na svojoj sednici uprava društva (odnosno čete) iz svojih članova te je pretsednik odseka dužan da prisustvuje svim sednicama uprave društva (odnosno čete) i da na njima podnosi izveštaj o radu odseka.

§ 8.

Pretsednik odseka trezvenosti podnosi predlog upravi društva (odnosno čete), a uprava društva (odnosno čete) imenuje iz sokolskih redova zamenika pretsednika, tajnika i dva do tri člana odseka trezvenosti. Tako imenovana uprava odseka dužna je da se brine za pravilan rad odseka i od-

govorna je za svoj rad upravi društva (odnosno čete). Sve zaključke odseka dužna je uprava odseka podneti upravi društva (odnosno čete) na odobrenje, jer uprava društva (odnosno čete) odgovara za rad odseka trezvenosti prema spolja ili prema župi i Savezu ili prema državnoj vlasti.

§ 9.

Pretsednik odseka trezvenosti drži sa članovima sednice mesečno jedanput, a prema potrebi i više puta. Za stvaranje pravovaljnih zaključaka potrebno je uz pretsednika ili njegovog zamenika prisustvo bar polovine članova uprave odseka. Zaključci se doneose većinom glasova. Ako član uprave odseka ne dode tri puta na sednicu, pretsednik ima pravo da ga briše iz uprave odseka i na njegovo mesto da predloži upravi društva (odnosno čete) drugo lice.

§ 10.

Pravo glasa na sastancima imaju samo oni, koji su tri meseca izdržali svoj zavet.

§ 11.

Tajnik odseka trezvenosti vodi zapisnike sednica i sastanaka, sastavlja godišnji izveštaj za skupštinu, upravlja celokupnom administracijom odseka trezvenosti i čuva njenu arhivu.

§ 12.

Domaćin se brine za celokupnu pokretnu imovinu odseka, vodi je u inventaru te nastoji da se što bolje unapredi, umnoži i sačuva.

§ 13.

Novčana sredstva za svoje potrebe odsek trezvenosti nabavljaju po odobrenju uprave društva (odnosno čete) od društvenog blagajnika.

§ 14.

Pred godišnju skupštinu društva (odnosno čete) pretsednik odseka trezvenosti održava sa svojim članovima sednicu, na kojoj će se pretresati sav rad odseka i izniti njene potrebe za iduću godinu. Na ovoj sednici pročitaće se izveštaj o radu odseka, koji će pretsednik izneti upravi društva (odnosno čete) da ga odobri za skupštinu. Sve zaključke kao i izveštaje pretsednik podnosi upravi društva (odnosno čete).

§ 15.

Ako se koji član ogreši o ovaj pravilnik ili zavet, pretsednik će tajkoča prijaviti upravi društva (odnosno čete), koja će postupiti prema prekršitelju disciplinskim putem.

Ovaj pravilnik primljen je na sednici izvršnog odbora dne 28. marta 1930. i stupa na snagu sa danom objave u »Sokolskom Glasniku«.

Beograd, 28. marta 1930.

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Tajnik: I. zam. starešine: A. Brozović, s. r. E. Gangl, s. r.

MAHMUD M. KONJHODŽIĆ (Ljubuški):

Red je pola rada!

Ko nije tačan, nije častan.
Čedo Milić.

Dokazivati potrebu reda suvišno je, jer je sasvim jasno to, da je red prvi uslov uspeha.

U Sokolstvu red ima veći značaj zbog toga, što se tu svojom slobodnom voljom odlučujemo, da sebi nametnemo pokoravanje redu; na to nas niko ne sili. Baš zato, što mi svesno hoćešmo red, moramo na red više paziti i držati se reda strogo svakom prilikom i na svakom mestu.

Da bi smo mogli, medu nama za vesti red, potrebno je, da svaki od nas, od najmanjeg deteta do starešine, bude postavljen na svoje i pravo mesto, da zna svoje dužnosti, svoja prava, da je svestan svoje odgovornosti za svaku svoje delo ili propust. Samo tako, ako svaki od nas bude znao šta treba da učini ili ne učini u danom momentu, samo na taj način

mi ćemo uspeti da sami sebe potpuno dovedemo u red.

Ako pak pojedinci, ne poznavajući svoja prava i svoje dužnosti, budu zaseči u tuda prava ili neizvršavali svoje dužnosti, onda će, razume se, nastati nered, nastane zbrka i sav naš trud biće užalud!

U naše novo Sokolstvo primili smo priličan broj nove braće, koja još nisu i neće tako brzo i skoro uspeti da u tančine upoznaju Sokolstvo, naročito ideologiju Sokolstva, a zatim i vaspitno — tehnički kao i vaspitno — prosvetni sistem i način rada. Ove stvari je nemoguće naučiti iz knjiga, nego ćemo trebati počekati, da nova naša braća, koju smo stekli, u praksi to sve upoznaju i vide, da poprime sokolski duh, jednom reći da upoznaju Sokolstvo potpuno!

Osim toga imamo takve braće, koja su došla i u uprave društava, a

imamo ih, koja su došla, zbog svoje opštne inteligencije, i na najvažnija mesta u upravama. Poznajemo jednoga od te braće, koji je po izričitoj svojoj želji ostao u upravi kao član bez funkcije. Ipak na prvoj sednici uprave on je, sasvim pravilno, istaknuo, da je najvažnije to, da svaki član uprave načinu zna svoje dužnosti i svoja prava.

To što je onaj brat primetio nije važno samo za novu braću, nego je važno jednako za sve nas. Jer se i među, da ih tako nazovemo, starim Sokolima nade dosta pa i previše onih, koji kad su postavljani u upravu misle da je s tim svršen posao. Ne pobrinuši se prethodno, da se potanko upoznaju sa svojom novom dužnosti, oni, kako na sednicama uprave tako i na svakom drugom sokolskom poslu izazivaju nered i zabunu, zasećaju u tdu nadležnost, stavljaju neunesne predloge, niču gde nisu posejani, nepoznavajući pravila i stricavaju pred rudo i greše. I to je kod nas, kada, opšta pojava, prosto kao da se utrkuju ko će više i jače pogrešiti. Mnogi hoće da je pravo samo ono, što on kaže, a pravila i naredenja za njega nemaju važnosti. Tako se neredom smeta svaki rad, sednice se otežu u beskonačnost, postaju težke i dosadne.

Tako primerice iz zapisnika jednog društva videlo se, da je sednica trajala od 14. do 18. sati, a zaključeno je da se naruče od župe značke i da se pošalje neki običan izveštaj. Pasao od 10 minuta svršen je tek za 4 sata.

Drugi slučaj: član prosvetnog odbora, učitelj. Nije upoznat sa Sokolstvom ni u najosnovnijim stvarima, nije naravno upoznat ni sa svojom funkcijom, nije našao za potrebno da pročita poslovnik, ali, vidite, on zna iz svoje glave. I priča, da ga je presto milina slušati, zgodno i naivno priča, kako u prosvetni odbor spada 1. član nastavnika zbor škole (u kojem ima nečlanova društva), 2. sreski lekar, 3. sreski poljoprivredni referent i onda svaki čovek, koji zna držati predavanje — to je sve prosvetni odbor! Jasno je, da greši iz neobaveštenenosti i neznanja. Ovakovih primera mogli bi nabrojiti lep broj.

Stoga ja mislim da neće biti svih višiako ukratko naveden ovde dužnosti bar najglavnijih funkcionera. Donekle će se poslužiti odličnom »Sokolskom Čitankom«, koju je sa četvrtog do sada uveo br. Vojko Bogićević iz Tuzle.

1. Starešina. Dužnost starešine je da nadzire čitav rad u društvu, odnosno rad svih društvenih funkcionera u izvršavanju njihovih dužnosti. Mora voditi brigu da društvo tačno izvršava naredenja Saveza i župe, te da udovoljava svojim obavezama prema njima. Mora nastojati da se sednici uprave vode pravilno i zabraniti razgovore, koji tamo ne spadaju; paziti da se tačno izvršava dnevni red.

Dužnost mu je da pazi na poštivanje i pridržavanje svih pravila i poslovnika. Mora se upoznati sa funkcijama svih članova uprave, jer inače ne može kontrolisati. Odgovornost je najveća.

2. Tajnik. Ako je odbor možak društvene organizacije, onda je tajnik

osnovni rad u društvu i brine se da taj rad bude uvek u saglasnosti sa osnovnim načelima Sokolstva.

5. Statističar. Svakog meseca na vreme mora slati redovne izveštaje župi, i biti tačan u stanju svih vanrednih izveštaja. Svakog meseca prijaviti i odjaviti župi novo i brišano članstvo. Uredno vodi društvenu kartoteku. Mora se odlikovati najvećom tačnošću, inače ne valja.

6. Blagajnik. Bez materijalnih sredstava društvo mora propasti. Blagajnik se brine da kasa nikad nije prazna, te da rashodi ne prevazilaze prihode. U vođenju knjiga traži se najveća tačnost. Svaki izdatak i prihvatanje dokumentuje priznacima. Redovno ubire članarinu i brine se o društvenim obavezama prema župi i Savezu.

Pokušao sam da u što kraćim pozicijama iznesem dužnosti (bar one najvažnije) pojedinih funkcionera. Te dužnosti se teško mogu staviti u jedan okvir zato, što u razvijenim društvinama teže su i dužnosti nego u onima, koja nisu razvila rad na svim stranama.

Važno je još to, da nas sve promišljam do srži svest, da sve radimo dobrovoljno i da prema tome nije časno ni poštano primiti se dužnosti pa ju ne vrsiti. U radu moramo biti u svesmu tačni, jer »ko nije tačan nije častan«. Najveća odgovornost leži na starešini, jer on mora voditi računa o čitavom radu u društvu. Na sednici ne smemo ići nespremni, i tamo predlagati sve što na pamet dode. Moramo se spremiti, svoje predloge i izveštaje pobeležiti, biti jasni, jezgroviti i kratki.

Ako budemo svi u svakom momenatu i u svakoj prilici pazili da budemo uredni i tačni, polovica je posla odmah svršeno.

Moramo želiti i to, da se u »Sokolskom Glasniku« diskutuje o ovim i sličnim čisto praktičnim stvarima, da se ukaže na zlo, da bi se ono moglo ukloniti.

Ako sami sebe kritikujemo, to je već dobar znak. Svaka objektivna kritika koristi. Svaka ideja može biti dobra, samo je treba izneti. Jedan čovek ne može doći na sve! Ispravljajmo, kritikujmo i upotpunjujmo jedne druge!

JOSO ZIDARIĆ (Ljubljana-Tabor):

Sokolska društva neka se oproste taksa i nameta.

Za oproštenje od nameta neka bi došla u obzir: zemljarina i zgrada-rina.

Od taksa pak sledeće tarifne stavke taksenog zakona:

Tarif. st. 1 — za sve pismene ili protokolarnе opomene, podneske ili molbe uopšte — 5 Din.

Tarif. st. 2 — za sve priloge, koji se dodaju molbama, podnescima, pričebama, tužbama, uopšte — 2 Din.

Tarif. st. 3 i 4 — za svedočbe i potvrde.

Tarif. st. 12, točka 12. — Dopunjava prenosna taksa (pristojbinski nametak — ekvivalent) od prometne vrednosti nepokretnih imovina — 4%.

Tarif. st. 14 — za zakupne poslove, kojima se daju kome nepotrošne stvari ili pravo uporabe (najamne pogodbe).

Tarif. st. 99 — za dozvole priredivanja zabava, veselica, koncerta, glazbenih i pevačkih večeri i svakovrsnih predavanja sa bioskopskim sličinama, drugih zabava i predstava i tome slično.

Tarif. st. 99. a — na sve ulaznice pod tačkom 1.) za pozorišne predstave (medu koje neka se ubroje predstave sokolskih marionetskih pozorišta) i umetničke koncerte — 10%; pod tačku 2. za razne druge priredivbe — 20% i pod tačku 99. c) za priredivbe tombole (25 Din odnosno 1/

KNJIŽEVNOST

„Sokolske Listy“.

Prvi broj šestog godišnjaka lužičko-srpskih »Sokolskih Listova« izšao je u krajem marta o. god. Prve stranice posvećene su 80. godišnjici T. G. Masaryka, a ostali deo lista ispunjavaju izveštaji o radu Lužičko-srpskog sokolskog Saveza i o zaključcima glavne skupštine Saveza, koja se je održala 9. februara o. god. u Budisu. Iz članka staroste br. J. Šajbe doznamo, da je skupština zaključila razdeliti Savez na tri župe i to: zapadnu, istočnu i severnu. Okružja, koja su samo tehničkog značaja, ostaju nepromjenjena. Tajnik br. G. Janak objavljuje svoj izveštaj o radu u god. 1929., isto br. načelnik Kerk. Veoma zanimljiv je izveštaj o glavnoj skupštini i o našem svesokolskom sletu u Beogradu iz kojega vidimo, da se braća lužički Sokoli veoma marljivo spremaju za naš slet, na kojem će nastupiti sa vlastitim prostim vežbama, kojima je komponirao glazbu po narodnim pesmama br. Bjarnat Krawe. Iz Budisa će poći lužički Sokoli 25. juna. Posle svesokolskog sleta posetit će još Sarajevo, Dubrovnik, Split, Sušak i Zagreb, odakle će se vratiti preko Linca i Praga u domovinu. — Po red kraćih notica iz lužičko-srpskih sokolskih društava i slovenskog Sokolstva, nalaze se u tom broju i dve sokolske pesme: »Sokolsko geslo« (Dabijena) i »Braća Sokoli« (J. Šewčik).

Osijek. U tuzi za prerano i iznenađujuće izgubljenim bratom starešinom učestvuje s Vama župa Osijek. — Starešina Petrović.

Sarajevo. Oplakujemo s Vama zajedno nenađenu smrt brata starešine Lava Mazzure. — Starešinstvo Sokolske župe.

Sarajevo. Žaleći s Vama gubitak vrednog Sokola starešine brata Mazzure, molimo Vas bratski, da izrazite naše iskreno saučeće pokojnikovoj rodbini. — Sokolsko društvo Sarajevo.

Split. Duboko žalimo prerani gubitak blagopokojnog župskog starešine, odanog pobornika sokolske misli. — Starešinstvo Sokolske župe.

Sušak. Povodom smrti brata Lava Mazzure primite saučeće celokupnog članstva. — Starešina Polić.

Glini. Povodom nenađene smrti starešine brata Mazzure primite iskreno saučeće. Izaslanstvo na pogreb dolazi. — Sokolsko društvo

Krapina. Sudelujemo sa sveukupnim Sokolstvom u žalosti za prvim starešinom naše župe. Društvo će začistupati na sahrani načelnik sa četiri člana. — Sokol.

Novigradiška. Povodom smrti našeg župskog starešine naše najdublje saučeće. — Sokolsko društvo.

Oroslavje. Saučestvujemo u tuzi za velikim sokolskim radnikom, bratom starešinom dr. Mazzurom. — Sokolsko društvo Oroslavje, starešina Dujmić.

Petrinja. Delimo iskrenu žalost nad gubitkom nezaboravnog brata dr. Mazzure. — Sokolsko društvo Petrinja.

Pisarovina. Nad velikim gubitkom brata nam župskog starešine, pridružujemo se opštjoj golemoj tuzi celokupnog Sokolstva. — Sokolsko društvo.

Sv. Ivan Zelina. Rascrveni Sokolski gubitkom divsokola brata Mazzure, saučestvujemo u velikoj bolu. — Sokolsko društvo Sv. Ivan Zelina.

Zlatar. Veliki gubitak starešine naše župe, jednoga od najradinijih i najboljih Sokolova, žale zlatarski Sokolovi. — Starešina dr. Mohr.

Zagreb. Draga braćo! Duboko potreseni iznenadnom smrti našeg voljenog i poštovanog brata župskog starešine Dr. Lava Mazzure, celokupno članstvo našeg društva izražuje Vam ovime toplo saučeće, osećajući da Vama jednako taj teški gubitak za naše Sokolstvo. — Slava i mir večni pepele dragog nam brata župskog starešine Dr. Lava Mazzure! — Za Sokolsko društvo II. starešina Dr. Oton Gavrančić, tajnik Mladen Orlušić.

Zagreb. U povodu prerane smrti Vašeg starešine, opće cenjenog i uvarenog javnog radnika gospodina Dra. Lava Mazzure, izražujemo Vam ovime u ime našeg celokupnog članstva naše toplo, bratsko saučeće. — Da iskažemo dužnu počast pokojniku, ispratiti će ga na zadnjem putu i izaslanstvo našeg društva. — Izvolite i ovom prilikom primiti izraz našeg poštovanja uz bratski pozdrav: Za Židovsko gomb. i sport. društvo Makabi, predsednik Julio König, tajnik u. z. Dr. Oton Braun.

Zagreb. Čast nam je obavestiti Vas, da je naše Ravnateljstvo, da počasti uspomenu blagopok. gospodina Dr. Lava Mazzure, zaslужnog člana Uprave našega zavoda, odredilo iznos od 1000 Din (Jednu hiljadu Dinara) za Fond Dra. Lava Mazzure za gradnju Sokolskog doma u Zagrebu, koji iznos uplaćujemo za Vaš račun kod Srpske Banke d. u Zagrebu. Moleći, da prednje izvolite ueti do znanja, čest nam je bilježiti odličnim poštovanjem: Jugoslovenska Udržena Banka d. d. u Zagrebu.

Sevnica. Na velikom gubitku povodom smrti prvog župskog starešine Sokola kraljevine Jugoslavije u Zagrebu, brata Dra. Mazzure, izriče društvo najdublje saučeće. Na zadnjem putu ispratiće ga takođe naša depozitacija po s. Juvanc Stanislavi i br. Paučaku Josipu. — Za Sokolsko društvo Sevnica, starešina J. Kladnik.

Banja Luka. Sokolska župa Banja Luka šalje izraze bratskog saučeća u velikoj žalosti, koja Vas je snašla gubitkom jednog velikog sokolskog brata i iskrenog Jugoslovena, Vašeg starešine dra. Lava Mazzure. — Starešina dr. Moljević.

Ljubljana. Duboko potreseni pre ranom smrću odličnog domoljuba i pobornika jugoslovenske ideje, istaknutog sokolskog radnika, dragog nam brata dra. Lava Mazzure, starešine Sokolske župe Zagreb i člana uprave Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, saučestvujemo u boli sa čitavim Sokolstvom. — Sokolska župa Ljubljana.

Zagreb. Brat dr. Lav Mazzura na kon kratke bolesti jutros preminuo, bratski saučestvujem u boli radi teškog gubitka. — Dr. Hugo Werk.

Zupsko starešinstvo.

Tuzla. Povodom smrti doktora Mazzure primite iskreno sokolsko saučeće. — Za Sokolsku župu Tuzla, Jovan Petrović, starešina.

Zagreb. Povodom smrti Vašeg uglednog starešine g. dr. Lava Mazzure, izvolite primiti od strane srpskog pionira opštine zagrebačke iskreno saučeće. — Pretsednik crkve, opštine Bogdan Miletić.

Osijek. Gubitak uzor Sokola brata dr. Mazzure izraz našega najiskrenijeg sazajljenja. Ujedno vas molimo, blagoizvolite isto tumačiti u naše imetakoder cenjenoj pokojnikovoj obitelji. Zdravo! — Dr. M. Kovačić, starešina.

Šibenik. Deleći bol nad gubitkom starešine primite bratsko saučeće. — Zdravo! — Župa Šibenik.

Lipovljani. Duboko dirnuti nenađanim, ranim gubitkom dičnog nam brata i vode dr. Mazzure, primite i budite tumači bratskog i iskrenog bola i saučeća, a odličnom pokojniku slava. — Sokolsko društvo.

Sunja. Sokol Sunja izražuje svoje sažajljenje gubitkom svoga prve župskog starešine. — Starešina Ponzačić.

Maribor. Primite povodom traženja smrti svoga starešine br. dr. Lava Mazzure izraz našega najiskrenijeg sazajljenja. Ujedno vas molimo, blagoizvolite isto tumačiti u naše imetakoder cenjenoj pokojnikovoj obitelji. Zdravo! — Dr. M. Kovačić, starešina.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

ŽUPA BEOGRAD

AKADEMIJA SOKOLSKOG DRUŠTVA BEOGRAD II.

U 5. broju »Sokolskog Glasnika« dat je opšti opis akademije, (priredjene 10. marta) sada ćemo detaljnije da je prikažemo i opisemo. Ali pre nego što predemo na samu prikazivanje, da kažemo koju reč o akademijama u opšte.

Sokolske akademije su sokolske manifestacije višega smisla u kojima se izražava najviši domet sokolskoga rada. One su revi visokih sokolskih vrednosti, koji nam pruža prizore punе lepote, viteštva i zdravlja. Kad pošto smatramo sa kakvom se lakoćom, preciznošću i elegancijom izvode akademiske vežbe, mi se oduševljavamo i nadahnjujemo velikim optimizmom i snažnom verom u budućnost naše nacije.

Uspesi na akademijama raduju nas. Oni su sjajna svedočanstva naših moći i naših sposobnosti. Oni su jak potstreci za još veće i više potpovitve. Uspesi nas penju na visine sa kojih možemo sagledati široke horizonte naših novih dužnosti i većih zadaća. Oni još više raspaljuju naše odusevljenje za nedostiznim sokolskim idealima, koji su nam sve dali što im se više približujemo. I po nauci osnivača i učitelja Sokolstva, nikada ne stati, već neprekidno ići napred od jednog srušenog posla k drugom, od jedne izvršene dužnosti k drugoj, od jednog postignutog uspeha ka drugom, novom, uvek raditi i obnavljati svoj duh i krepliti svoju snagu. To je večni zakon kretanja u prirodi i progresa u društvu. Tome nas uče akademije, na to nas pozivaju naši uspesi. Stoga postoji naš sokolski zakon: da akademija mora uspeti. Mi ne bismo bili Sokoli, ako bi neku stvar izveli samo upola, nedovršenu i nesavršenu. Na akademije se izlazi potpuno spremni, odlučan i rešen na uspeh.

Sokolsko društvo Beograd II. čini nam se, da je se uputilo baš ovom stazom. Uspesi proslodgođišnje akademije nisu uspavali njegove radne sile, već naprotiv, dali su mu jedno jako okrepljenje za veće napore. I ako je trud ikada došao do svoga zaslužnoga triumfa, to je bilo u ovoj prilici. Raznovrstan i proboran program pakazao je doraslost ovog društva za začaće ovakve vrste.

Sad da predemo na prikazivanje samih vežbi.

Prvo su se pojavila deca muška i ženska u narodnim kostimima sa vežbom »Sa selom«; mali vežbači sa psemom su nastupili noseći svoje kose i grabeљe i uspeli da nam predstave pravu sliku iz narodnog života-mobu. Dočekani su i uspaćeni toplo i srdično.

Za njima je nastupila druga grupa ženske dece, mališanke sa vežbom: »Dame sa sunčobranima«. Zanimljiva dečija igra, izvedena je savršeno lepo i izazvala utisak punog zadovoljstva i veselosti. Nagradene su dugim plesanjem i klicanjima.

»Mali vojnici« u trećoj tačci — muška deca starija sa puškama i pod šajkačama, ozbiljni i disciplinovani, uspeli su da daju jednu lepu sliku vojničkog rada. Precizno i složno izveli su sve radnje baš kao pravi vojnici. Vežba im je bila mila i sa njom se tako reći saživeli, jer je odgovarala njihovom duhu.

U »Sletskim vežbama za 1930.« ženski i muški naraštaj — prva sokolska uzdanica, imao je da pokaze proste vežbe za naš veliki svesokolski slet u Beogradu. Vežbe su vrlo komplikovane i teške, ali su ih ove mlade snage savladale i izvele odlično. Kao da je bila neka utakmica između ova dva rivala. Na njih se mogu polagati velike nade.

»Poloneza« — vežba članova — izazvala je neopisan utisak. Stvar nova i dosta originalna u svojoj kompo-

ziciji. Sam sastav vežbe dao je mašu onim snažnim i izrađenim vežbama, da pokaže pravo savršenstvo. Na zahtev gledalaca morali su ponoviti.

Vežbe na razboju — pokazale su veliku uvežbanost i samopouzdanje kod nekoliko odobranih članova, koji su i zajedničke radnje i posebne vežbe izveli sa neverotvornom lakoćom i preciznoću.

Zenski naraštaj sa svojom »Španjolskim igrom« u živopisnim kostimima izazvao je utisak koji zanosi. To je jedna živa i temperamentna igra, puna naglih obreća i okreta. To je jedan užvitljan vihor, koji je sve nosio, okretao i okretao po nekoj elementarnoj čudi. Sa jednom savršenom lakoćom i gipkošću po taktu muzike izvele su naraštajke ovu divnu igru vrele krvi i toplog sunca. »Španjolke« su izazvale da ponove svoju igru, ali vežbi zamor nije dozvolio da se ovo retko uživanje publici ponovi.

»Napređe u novoj kompoziciji izveo je muški naraštaj savršeno i sjajno. Borbeni sastav ove vežbe puni mladinskog poleta baš su odgovarali duhu vežbača i oni su prikazali temperaturno i sa puno razumijevanja.

»Ritmička igra« — članove — izazvala je neobično dopadanje. Nešto novo, istočnjačko, divlje i sirovo. Bujna snaga i užavrela krv pokreće telo i bacaju u jednu igru kojom muzika puna neobuzdanosti dirigira i zapoveda. Snaga koja kipi, traži oduševljenje u jednom besnom kovitljaju i čitanju krupnih skokova. Izvežbanost igrača ove čudne igre, pokazala je pun uspeha ovog pokušaja muške ritmike.

»Poleće« — članice. Jedna fina, tanana i tiha simbolika puna skladnosti. Baš kao što se poteče javlja u jednom laganim tempu i kao što se cvet tih i nežno razvija, tako je bila i ova igra članica. Nigde valjda ritam izrazitije i rečitije ne govori nego u ovu vežbu. Vežbu čine raznolike ribičke kretnje, slike i lepe. Vežba se završava jednom skupinom, koja predstavlja cvet kako se razvija, cvešta i precveta. Ovo je pesma ispredana sa pokretima cveću i poteću. Članice su sa punim razumijevanjem i sećajem izvele ovu divnu vežbu i zaslužile ono burno oduševljenje kojim su ispručene.

»Marseljeza« je završila ovaj zaista lep i zanimljiv program. Ova ubojna pesma ostaće večito nova i sveča. Njena burna muzika uvek će uticati borbeno na dušu čoveka. Na nju naročito, jer smo se dugo i slavno borili za slobodu i jedinstvo naroda. Vežbači su dali ovoj muzici konkretan oblik i mi smo njene tonove, puno vatre, videli kakvi izgledaju i šta znaju. Oni su silni i kadri su dići i oduševiti i najslabodušnijeg.

Oduševljeni gledaoći sa ove akademije otisli su zadovoljni sa željom da im Sokoli što češće priređuju ovu retku uživanja. Zdravo!

SOKOLSKO DRUŠTVO SMEDEREVO.

Uprava našeg Sokolskog društva organizovana je ovako: Dušan Marjanović, starešina; Svetozar Paunović, podstarešina; Ante Tadić, tajnik; Dordje Kolarov, načelnik; Dordje Arandelović, prosvetar; Milan Blagojević, blagajnik; Mihajlo Ilić, pomoćni blagajnik; Svetislav Milojević, matičar; Petar Donić, ekonom; dr. Miladin Milić, zdravstveni referent. Sem spomenut još ima dvadesetdva menika i člana revizionog odbora. U društvu je organizovan prednjački zbor. Sednice uprave i prednjačkog zbora drže se redovno, tako isto i članovi vežbanja.

Svečana akademija u počast 80. godišnjice Masaryka održana je prema uputstvima župe, kao i Masarykov

Lužičke narodne igre.

U muzičkoj nakladi Friderika Hofmeistra u Lipsku izšla je pod naslovom »Wjer mje pola hereca na lužičko-srpskom i nemackom jeziku za zanimljiva zbirka lužičko-srpskih narodnih igara. Zbirka sadržava 15 najlepših igara, koje su skupili, napisali i rasstumčili poznati lužički komponista Bjarnat Krawe i njegova verna saradnica Mérkana Lešavic.

Naša doba izlaziće svake druge subote, Želeti je, da se održi na dobroj visini i da bude ogledalo slovenske napredne publicistike.

V. B.

Saučesna povodom smrti brata dra. Lava Mazzure.

Sažalnica uprave Sokolske župe Zagreb obitelji pk. župskog starešine br. Dr. Lava Mazzure.

va nedelja. Preko nedelje odana je počast Masarykovoj slici sa strane vežbača i nagovore o slavljeniku održao im je brat načelnik Kolarov. Šama akademija održana je u nedelju 9. marta uz prisutstvo svih mesnih vlasti i kulturnih ustanova. Program je bio izveden u lepo dekoriranoj Sokolnici. Mešoviti zbor i orkestar gimnazije otpevao je i odsvirao našu državnu i čehoslovačku himnu. Brat starešna Marjanović pozdravio je prisutne sa kraćim govorom. Brat tajnik Tadić održao je govor o Masaryku i Sokolstvu. Dački hor i orkestar otpevao je i odsvirao dva mužička komada pod ravnjanjem horovode gosp. Dušana Šambeka. U ime vlasti i kulturnih udruženja govorila su gg. Milic Mandić, Arandel Stefanović, dr. Ilija Mirčić i Dušan Šambek. Sa pesmom »Ej Slovenik«, završena je ova uspela svečana akademija, koja je bila obilno posećena. Zdravo!

SOKOLSKO DRUŠTVO SREM. MITROVICI.

Sokolsko društvo Srem. Mitrovica priredilo je na dan 9. marta o. g. u svome Sokolskom domu u čast 80. godine rođenja predsjednika bratske nam Čehoslovačke republike brata Tome Masaryka svečanu akademiju, koja je vrlo uspela prepuna posetom uz učestovanje svih kulturno prosvetnih društava i lepog broja građana, koji su oduševljeno klicali Masaryku i Čehoslovačkoj.

Tačno u 11. sati pre podne otvorio je govorom akademiju starešina brat dr. Vladimir Hanosek, koji je pozdravio sve prisutne i dao reč građanačelu dr. Milutinu Tanjordiću, koji je u ime grada kratko i jezgro vito govorio o Masaryku. Posle toga je ovdašnja glazba intonirala jugoslovensku i čehoslovačku himnu. Glavno predavanje o Masarykovom životu i radu održao je na iserpan i zanimiv način dr. Jaroslav Daneš, pažljivo sa slušan od svih prisutnih. Posle nje govorog govorila su pevačka društva jugoslovenski i čehoslovačke narodne pesme. Naročito se istakao naš novo osnovani sokolski muški zbor, koji je vrlo uspešno otpevao nekoliko čehoslovačkih narodnih pesama, a među ovima i obljubljenu pesmu »Teče voda teče«, koja je bila nagrađena burnim aplauzom.

Akademija je završena u 1.30 uz neopisivo oduševljenje i klanjanje Nj. Vel. Kralju, Masaryku, Jugoslaviji i Čehoslovačkoj.

SOKOLSKO DRUŠTVO ST. PAZOVA.

Sokolsko društvo u St. Pazovi priredilo je u subotu večer 8. marta veliku proslavu Masarykove osamdesetogodišnjice, u velikoj sali hotela Petrović.

ŽUPA BJELOVAR

SOKOLSKO DRUŠTVO VIROVITICA.

Sokolsko društvo u Virovitici, u zajednici sa Českom Besedom, Hrvatskim pevačkim društvom »Rodoljub«, glazbom i ostalim mestnim nacionalnim i kulturno prosvetnim društvima, održalo je na 9. marta u 11 sati pre podne u »Hrvatskom domu« svečanu akademiju u počast proslave 80. godišnjice rođenja Tome Masaryka predsjednika Čehoslovačke republike. Akademiju je otvorila glazba sa čehoslovačkom i jugoslovenskom državnom himnom. Starešina Sokola br. Pušić pozdravio je

sama sala bila je ukrašena sa čehoslovačkim i jugoslovenskim zastavama, a slike Nj. Veličanstva Kralja i visokog slavljenika bile su očišćene zelenilom.

Svečanost je bila tako organizovana, da su u istoj učešći sva društva u mestu preko svojih predstavnika i tako se s pravom može kazati, da je proslava potpuno uspela, kao zajednička manifestacija mesnog slovačkog i srpskog pučanstva.

Svečanost je otvorena sa čehoslovačkom i jugoslovenskom državnom himnom, koje su lepo otpevane po našem pevačkom društvu »Gusle«.

Zatim je goste pozdravio brat starešina Dr. Branko Čipčić-Bragadin te je predao reč bratu podstarešini Dr. Vladu Vereš, koji je u veoma lepom predavanju očitao život i rad predsednika Masaryka te istakao njegove zasluge za čehoslovački i jugoslovenski narod kao i za čovečanstvo.

Predavanje je bilo pozdravljeno od strane prisutnih sa oduševljenim poklicima slavljeniku i aplauzom predataču.

Od prisutnih predstavnika društava proslava su pozdravili za Narodnu obranu, Srpsko pravoslavnu crkvenu opštinsku i pevačko društvo »Gusle« g. Nikola Petrović, za Kolo srpskih sestara gospoda Bogdana Klajić, za Udruženje dobrovoljaca g. Dr. Branko Kijurina, za Čitaonički klub prečasni Miloje Aranikić, za Crveni krst gosp. Georgije Mihajlović, za Srpsku zemljoradnicu zadružnu i Čitaonicu g. Stanislava Babin i za Zanatljišku omladinu g. Branko Petković.

Svečanost je zaključena govorom brata starešine i sveslovenskom himnom »Hej Slovenik« dok je igranka i veselje nastavljeno do kasno u noć.

SOKOLSKO DRUŠTVO PANČEVO.

Proslava 80-godišnjice rođendana brata Tome Masaryka, predsjednika Čehoslovačke republike izvršena je večerom svečano uz učešće svih humanih i kulturnih ustanova u Pančevu. Bila je to jedna od najvećih manifestacija, koju je Pančevo doživelo. U Svetosavskom domu izveden je program prema uputama Saveza. Svečanost je započela čehoslovačkom i jugoslovenskom himnom, a nato je starešina dr. Nikola Dragičević otvorio akademiju. O značenju T. Masaryka govorio je br. Menegar Stevan.

Iza toga lepo su otpevane mnoge narodne pesme, koje je izvadalo pevačko društvo »Večer«, Srpsko crkveno pevačko društvo, Zanatljiško društvo, Ratarsko društvo i Rusko pevačko društvo.

Vojna muzika otsvirala je dve biiane češke i sokolske pesme.

Na koncu svi su otpevali »Hej Slovenik«.

ka priredili u nedelju 9. marta u 11 sati pre podne Jugoslovensko-čehoslovačka liga, celjski Sokol i celjska kulturna društva, uspela je veličanstveno. Večerica dvorana Narodnog doma bila je dupkom posećena, te radi pomanjkača prostora mnogi su se morali vratiti. Među učesnicima opazili smo komandanta mesta g. pukovnika Purića, komandanta 39. pp. g. potpukovnika Kostića i mnogo oficira, zatim sreskog načelnika g. dr. Hubada, mesnog načelnika g. dr. Goričana, predsednika upravnog suda g. dr. Vrtačnika, prvog državnog tužioca g. dr. Požarja, g. ravnatelja g. Zupana i veći broj općinskih odbornika iz Celja i okoline. Pozornica je bila ukusno ukrašena evecem iz mesne vrtalije i s državnim zastavama. Svečanu akademiju otvorila je celjska železnička glazba pod vodstvom g. Petermana sa sokolskom koracnicom. Po krasnom nastupnom govoru zaslужnog narodnog borača i predsednika celjske J. Č. lige br. dr. Jura Hraščova otpevali su udruženo zborovi »Oljke« i CPD pod vodstvom g. Videčnika čehoslovačku i jugoslovensku himnu. Br. prof. Orožen očitao je u sjajnom govoru život i rad velikog državnika i mislioca Masaryka. Glazba je sa velikom rutinom i u lepotu skladu odigrala češki karišk, a pevači su otpevali većom dopadno pesmu »Ja sam Sloven«. Za vreme sviranja himne »Hej Slovenik« prikazana je divna živa slika, delo br. M. Benčana, prikazujući pobratimstvo Čehoslovačke i Jugoslavije. Na alegoriji videli smo prvi put u Celju novu sokolsku kapu sa crvenim temenom. Sa tom proslavom i Celje je pokazalo takoder na manifestantan način svoju ljubav prema braći Čehoslovacima i njihovog velikog vode Masaryka.

Od prisutnih predstavnika društava proslava su pozdravili za Narodnu obranu, Srpsko pravoslavnu crkvenu opštinsku i pevačko društvo »Gusle« g. Nikola Petrović, za Kolo srpskih sestara gospoda Bogdana Klajić, za Udruženje dobrovoljaca g. Dr. Branko Kijurina, za Čitaonički klub prečasni Miloje Aranikić, za Crveni krst gosp. Georgije Mihajlović, za Srpsku zemljoradnicu zadružnu i Čitaonicu g. Stanislava Babin i za Zanatljišku omladinu g. Branko Petković.

Svečanost je zaključena govorom brata starešine i sveslovenskom himnom »Hej Slovenik« dok je igranka i veselje nastavljeno do kasno u noć.

SOKOLSKO DRUŠTVO SLATINA.

Naše Sokolsko društvo proslavilo je svečan na način proslavu 80. godišnjice predsjednika T. G. Masaryka i tako se na skroman i iskren način pridružilo celom Sokolstvu, koje je diljem domovine slavilo taj narodni blagdan. Prepodne, 9. marta održana je u Sokolnici svečana akademija. Uz mnoštvo Sokola i sokolske omladine, na akademiju je bio i lep broj mesne intelektualnosti, a i neka humana društva su bila zastupana po svojim predstavnicima. Akademiju je otvorio brat starešina inž. Pero Kovačević, a za njim je prosvetar brat Milan Šule, učitelj, održao predavanje o Masaryku nacionalnom radniku, filozofu, državniku i Sokolu — o bratskim vezama čehoslovačkog i jugoslovenskog naroda. Zatim je mešoviti društveni zbor odpevao čehoslovačku i jugoslovensku himnu, a brat I. Maričić održao govor o Masaryku i njegovoj ljubavi za omladinu. Uz pevanje »Hej Slovenik« završena je akademija, a posle podne je u vežbanju priredena dobro posjećena čajanka, na kojoj je omladina u ugodnom sokolskom krugu našla lepu zabavu.

ŽUPA CETINJE

SOKOLSKO DRUŠTVO KOTOR.

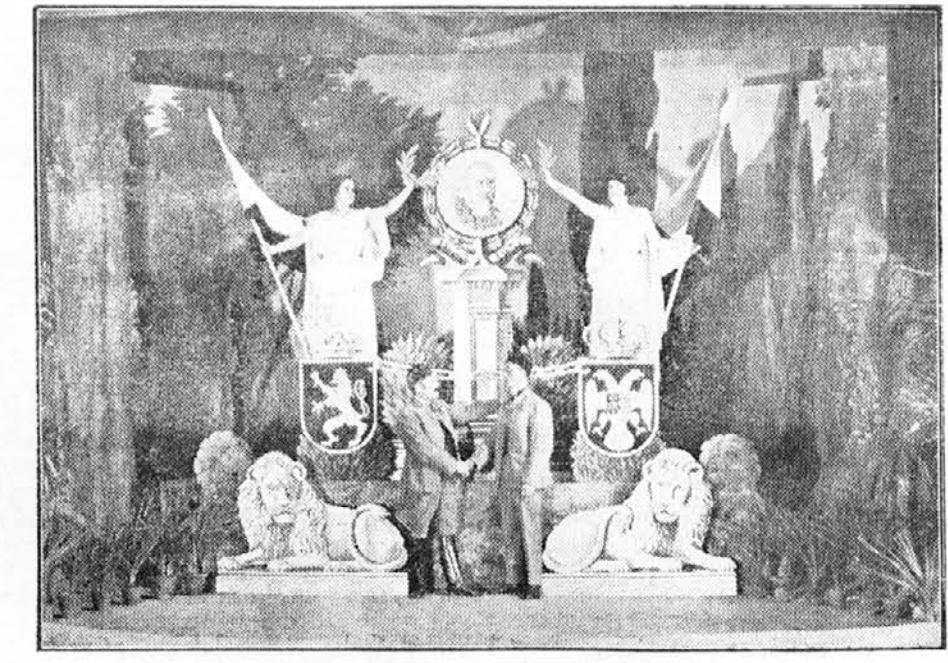
Naš grad nije ostao zadnji da odoстоješi poštu velikom sinu bratskog čehoslovačkog naroda i velikome predstavniku Jugoslavenskog predsjedniku Masaryku. Celu sedmici bila je ispunjena svečanja usta njegovim imenom. Svaki dan u Sokolani održava je kratko predavanje svim kategorijam, a na svršetku sata ispred njegova lika iz mladenačkih grla orilo se: Na zdar! Predavanja su održala braća: Maričić, Đorđević, Zgorelec i Mikijelj, te sestra Možetić.

Jučer je grad osvanuo očišćen zastavom. Premda je levala kiša, u 11 sati napunila se velika dvorana kavane »Dobje« ko šipak. Prisustvovao je gradski načelnik g. Kamber, sreski načelnik g. Šerović, pukovnik g. Dragomanović sa mnogo oficira, sva mesna društva, gradašnica bez razlike, mnogo dama i omladine. Pozornica je bila ukusno iskšivena čehoslovačkim i jugoslovenskim zastavam, a lik Nj. Vel. Kralja i Masaryka još i lovoren.

Tačno u 11 sati orkestar je održavao čehoslovačku našu himnu. Zatim je progovorio starosta Sokola direktor gimnazije brat Maričić i u maršalnim potezima predstavio značenje proslave ključući Masaryku. Njegov poslik bio je oduševljeno primljen. Posle burnih ovacija govorio je o životu i radu Masarykovom prosvetar Sokola brat profesor Zgorelec. Njegovo lepo predavanje saslušano je pomnivo. Srpsko pevačko društvo »Jedinstvo« pod dirigentom savet. g. Šulićem skladno je otpevalo pesmu »Jadranu« od Kukle, te čehoslovačku: »Teče voda...« od Zemle. Advokat g. dr. Božo Vukotić u ime mesnih društava u kratkim potezima iznio je rad Masarykov za nas Jugoslove, a za tim se pridružio našemu slavlju i brat Čeh Kral u ime Česke Besede sa nekoliko reči. Pošto je publika na poziv staroste Sokola uskljukula trokratni: Na zdar! Živio! Nj. Vel. Kralju Aleksandru i predstniku Masaryku, »Jedinstvo« je otpevalo »Hej Slaveni«. Sokoli su predvodeni muzikom obašli grad ključući Masaryku, Nj. Vel. Kralju i Jugoslaviju.

SOKOLSKO DRUŠTVO CELJE.

Proslava, koju su prigodom 80. godišnjice predsjednika dr. T. G. Masaryka

Živa slika sa Masarykove proslave u Celju. (Foto - atelje Pelikan).

ŽUPA KRAGUJEVAC

SOKOLSKO DRUŠTVO ĆUPRIJA.

Naše društvo proslavilo je vrlo svečano 80. godišnjicu rođenja predsjednika bratske Čehoslovačke republike, brata Tome G. Masaryka.

Odbor sastavljen od predstavnika svih humanih i kulturnih društava na čelu sa prosvetno-zabavnim odborom učinio je sve potrebne mere, te je zahvaljujući njihovom radu proslava izvedena sa uspehom.

Na svečanosti bilo je mnogo braće i sestara. Bio je prisutan i ataša za štampu čehoslovačkog poslanstva u Beogradu g. Ctibor Melč.

Starešina brat Zajic Franja, direktor fabrike šećera otvorio je svečanu akademiju kratkim govorom u kome je odmah u početku naglasio:

»U neopisanoj sreći i u neizrecivom ponosu nalazi se danas bratski če-

hoslovački narod, jer njegov najveći sin, njegov prvi gradanin, najdublji i najbistriji duh savremenog sveta, predsjednik brat Tome G. Masaryk slavi 80-godišnjicu svojega rođenja... Živeo!«

Posele je govorio brat Vukičević Dušan, suplenj gimnazije o Masaryku, pa je najzad u kratkim potezima govorio o životu i radu br. Masaryka, gosp. Ctibor Melč, ataša za štampu čehoslovačkog poslanstva.

Održani su još i pozdravni govorovi pretstavnika svih humanih i kulturnih društava. Koncertni deo izveli su se velikim uspocom Sokolski orkestar, hor pitomaca artillerijske podoficerske škole, hor gradske gimnazije i zemljoradnički pevački hor »Plug«.

Sa ovim je završena ova lepa svečanost proslave rodjenja brata Masaryka. Zdravo!

ŽUPA LJUBLJANA

DRUŠVENO VEĆE LJUBLJANA SKOG SOKOLA.

Kao svake, i ove je godine ljubljanski Sokol priredio u počast svojih starijih članova »Družabno veče« dan 29. marta o. god. u prostorijama restorana »Zvezde«. Skupio se je veoma veliki broj starih, u sokolskom radu ičušanih nacionalnih boraca, pa i mlađih Sokola, koji su došli s namerom, da se upoznaju sa svojom staricom braćom. Veče je otorio starešina društva br. Bogumil Kajzelj, koji je redom pozdravio sve prisutne, načočio izaslanike ljubljanske Češke Obce, starešinu ljubljanske sokolske župe br. dr. Pipenbacher, starešinu celjske sokolske župe br. Smertnika, stare sokolske borce br. Tomejea iz Trebnjega i br. dr. Schmirmuhu iz Rajhenburga, starešinu Sokolskog društva ljubljana I. br. ing. Beve, kao i prisutne članove bratskih društava ljubljana I., ljubljana II. i Ljubljane. U svome govoru br. starešina u kratkim rečima očitao je napredak ljubljanskog Sokola u prošloj godini i sa većeljem konstatovao, da je broj vežbača toliko porasao, da je vežbaonica premašena. Iza njega so govorili još br. dr. Pipenbacher, br. Smertnik, br. Mlakar, br. ing. Beve i br. Škulje. Svi govorici radovali su se društvenom napretku i sečali se velikih napora i žrtava, koje je za Sokolstvo i narodni preporod doprinelo ovo najstarije društvo slovenskog juga. Sa najvećim

Preostale izveštaje župa donećemo u narednom broju.

UREDNIŠTVO.

Našim preplatnicima, čitaljima i oglašivačima.

Da bi »Sokolski Glasnik« što bolje poslužio svojoj svrzi i da bi naše članstvo, preplatnici i svi prijatelji našeg lista bili što bolje upućeni o radu našeg Sokola i o svim aktualnostima u Sokolstvu uopšte, prema odluci Saveza SKJ, izlaziće »Sokolski Glasnik« o sadare dobiti tri putata mesečno i to: 1., 11. i 21. svakog mjeseca.

UREDNIŠTVO I UPRAVA.

Preporučamo braći i sestrama, koji posežu Zagreb, restauraciju »Varošku Pivnicu« i »Kavanu Medulić«. Čitate naš oglas.

Zupa je vlastitom inicijativom odmah posle katastrofalne poplave u Francuskoj organizovala sabiranje priloga za poplavljene, te je preko »Politike« poslala priloge, koje su sabrana u sokolska društva: Tuzla 5.590 din, Derventa 2.161 din, Bijeljina 2.120 din, Brčko 1.480 din, Teslić 923 din, Dobojski 900 din, Zvornik 600 din, Kreka 500 din, Lukavac 250 din, Tešanj 156 din, Modriča 152 din, Gračanica 100 din, Ugljenik 100 din, naknadno poslaše sokolska društva: Bos. Šamac 435 din, Gračanica 260 din, Svega je poslano za poplavljene 15.725 dinara.

Akcija za protradare mornare na Daksu dala je ove rezultate: Kreka 100 din, Lukavac 500 din, Dobojski 200 din, Teslić 200 din, Tešanj 200 din, Brčko 200 din, Bijeljina 300 din, Ugljenik 150 din, Zvornik 400 din, Gračanica 50 dinara, Svega 2.630 dinara.

Naročito je potrebno istaknuti proslave godišnjice br. Masaryka, koje su u svima društvinama izvedene na najsvetniji način, a tačno prema programu, kako ga je propisao predstveni odbor br. Saveza.

Načelništvo župe posvetilo je svu pažnju na organizovanje odaska i tehničke pripreme za slet u Beogradu. U tu svrhu obilaze pojedini funkcioneri društva i daju uputstva gde treba. I kod ovoga rada oseća se smetnja u nemanju materijalnih sredstava.

Načelništvo župe održalo je jednodnevni tečaj na načelnike i načelnice društava radi uvežbavanja vežba za slet u Beogradu. Tečaj je održan u Kreki 2. marta o. god., a istodobno je održana i sednica zborna društvenih načelnika, na kojoj je donešen zaključak o održanju žup. prednjačkog tečaja i tečaja za učitelje kao i održanje okružnih sletova. Prva sednica održana je u Lukavcu 23. februara, gde je izvršeno konstituisanje tehničkog odbora, odnosno načelništva župe.

Naročito je povoljna akcija br. Sokolskog društva u Tuzli, koje je uspelo da pridobiće preko 80 članova da nabave svečane odore.

Članovi župskog uprave br. Petrović, br. inž. Budimir, br. Bogićević, br. inž. Kvapil i br. inž. Kovačević posezili su 6. aprila o. god. društva Dobojski, Teslić i Tešanj radi upoznavanja, upustava i revizije.

Župa će posle sleta u Beogradu organizovati kod svih društava predredu radi priloga za spomenik pok. Petru Kočiću.

Kod društava se oseća daleko veća tačnost u radu nego pre, a to se vidi po činjenici, da je župa imala u delovodniku za ta dva meseca preko dve stotine brojeva od toga 15 okružnica.

Sokolskom radu Zdravo!

V. B.

KOLINSKA CIKORIJA
je tako priljubljen primatek za kavo!

ŽUPA VELIKI BEČKEKREK

ZUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ.

Sokolska župa u Vel. Bečkerku privedila je od 10. do 16. marta o. g. prednjački tečaj, na kome je učestvovalo 8 članica i 26 članova. Svrha ovoga tečaja bila je da učesnicu što bolje i potpuno nauče sve sletske vežbe kao i strojne.

Na tečaju je bilo zastupljeno 19 društava po svojim načelnicima i njihovim zamenicima.

Pored praktičnog vežbanja, koje je trajalo po 6 sati dnevno, učesnicima predavalao se i po dva sata o. g. sokolskoj ideologiji, istoriji, literaturi, anatomiji i prvoj pomoći.

Tečajem je rukovodio načelnik župe br. A. Pogačnik i načelnica župe sestra Nevena Bogdanović, a ostali predavači bili su: Milivoj Moljac, Mišo Stanojević, dr. Bogdan Popović, Aleksandar Pavlović i Milorad Caran.

Tečaj je završen sa vrlo dobrom uspehom i nadamo se da će uloženi trud u naškoj vremenu dati zadovoljavajući uspeh. Zdravo!

SOKOLSKI DRUŠTVO BANAT. ARANDELOVO.

Zbog mesnih okolnosti proslava 80. godišnjice T. Masaryka održana je u Banat. Arandelovu 2. marta o. g.

Osim Sokolskog društva, koje je na sebe uzelo izvođenje ove proslave, učeli su učešća politička i školska vlast i dobrovoljačka organizacija.

Proslava je otvorena pevanjem državne himne. Zatim je starešina društva br. Bogoljub Radin, kličući Nj. Vel. Kralja, kraljevskom domu u istom govoru izneo cilj ovoga sastanka, pozdravio je prisutne i pozvao roditelje i omladinu da se svrstaju u sokolske redove.

Pozdravni govor Masaryku održao je predsednik prosvetnog odbora, društveni prosvetar br. Đorđe Cvejić, mesni paroh. Prikazao je delatnost ovog velikog čoveka na polju nacionalnom, državnicičkom i sokolskom. Izneo je na ugled retke osobine njegove; naveo je nekoliko primera iz života Masarykova, koji ga karakterišu kao čestitog čoveka, velikog patriota i dobrog Slovence.

Zatim su školska deca pod vodstvom br. M. Kaledina otpevala jednu patriotsku pesmu.

Opštinski potpredsednik mesto otsutnog beležnika, g. Emil Nadavski u pesničkom zanosu pročitao je »Poždrav Masaryku«.

U ime dobrovoljačke organizacije održao je lep govor predsednik Milošav Brajović, pozivajući sviju, a naročito dobrovolje, da saraduju sa Sokolskim društvinama.

Đeca su deklamovala nekoliko lepih pesama.

Br. načelnik M. Kolegin govorio je o potrebi telesnog vežbanja, o istočnosti Sokolstva, o novom sokolskom statutu i o pogodnostima koje daje članovima.

Ovim je svečanost, koja je bila veoma lepo posećena, završila i sa lepim uspehom.

Toga dana uveče priredena je zabava u čast Masaryku. Dilektantska grupa društva prikazala je odlično Nušićev komad »Običan čovek«. U igri naročito su se istakli s. Mara Čobanović i br. Jova Horvatov. Komad je režirao načelnik br. M. Kaledin.

D. C.

SOKOLSKI DRUŠTVO VRŠAC.

Sokolsko društvo u Vršcu održalo je u nedelju 9. III. 1930. po podne u sali hotela »Srbija« svečanu akademiju u čast 80. god. rođenja predstavnika Čehoslovačke republike brata

Dr. T. Masaryka, zajedno sa ovdašnjim Srpskim crkvom, društvom i vojnom muzičkom školom.

U lepo nameštenoj sali, na čijoj su se pozornici nalazile slike Nj. Vel. Kralja, brata T. Masaryka i starešine Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. prestonoslednika Petra, izveden je sledeći program:

Vojna muzička škola odsvirala je Smetaninu: »Fanfare« iz »Libusca«.

Zatim je p. pukovnik br. Vlad. Glišić starešina Sokola otvorio svečanu akademiju pozdravnim govorom. U svom govoru izneo je značaj proslave, i velike zasluge brata Masaryka za nas Južne Slovence. Poželeo je dug bratu Nj. Vel. Kralju br. Masaryku i bratu starešini Sokola kraljevine Jugoslavije. Na što su prisutni dugo klicali »Živelj!«.

Srpski crkveni, pev. društvo vrlo lepo otpevalo čehoslovačku i jugoslovensku himnu.

Posle tega je prof. br. I. Peričić govorio o Dr. T. Masaryku. U svom lepom i dugom govoru izneo je rad br. T. Masaryka na nacionalnom, kulturnom i naučnom polju. Predavanje je bilo veoma pažljivo poslušano, a pri spomenu imena br. Masaryka, klicalo se oduševljeno »Živilo!« Na kraju su svi zajedno pozdravili br. Masaryka sokolskim »Na zdar!«

Posle govora br. Peričića otpevala je Masarykovu pesmu: »Teče voda teče...« gda R. Napravnih uz pratnju meš. hora Srpski crkveni, pesnički, dr. Ova se pesma svima toliko svidela, da odobravanju nije bilo kraja, te je pesma morala biti ponovljena. Zatim je deklamovao br. B. Despotović »Narodnu himnu« od N. Došenovića.

Sledeću tačku Smetaninu: »Vltava« izveo je orkestar Vojne muzičke škole. Dirigovao je p. pukovnik Roždolovski, upravnik škole. »Vltava« je takođe morala biti ponovljena.

Zatim su članovi(ce) izveli »Masarykov besedu«. Posle tega je br. starešina zaključio svečanu akademiju i pozvao sve prisutne da zajedno otpevali »Hej Sloveni«, uz pratnju Vojne muzike. Time je ova retko lepa svečanost bila završena. U samoj Sokoljanu, još od 8 dana pre ove proslave održavani su svima kategorijama na govor o značenju ove proslave i o Masaryku.

Na ovaj način odali su Sokoli dobrostojno počast svome bratu Masaryku. Zdravo!

ŽUPA ZAGREB

MASARYKOVA PROSLAVA.

Dne 9. marta u velikom kazalištu na trgu Kralja Aleksandra, održana je svečana akademija Sokolske župe Zagreb u proslavu 80-godišnjice predstavnika Čehoslovačke republike dra. T. G. Masaryka. Svečanoj matineji prisustvovali su odličnici i predstavnici vlasti. Bio je prisutan i ban g. dr. J. Šilović, podban g. S. Stojanović, gradačački g. dr. S. Šrkulj, rektor sveučilišta g. dr. J. Belobrk, predsednik stola sedmorce g. dr. E. Čimić i drugi. Generalitet na čelu s komandantom armije g. generalom S. Matićem. Predstavnici i funkcionari uprave župe Zagreb. Starešinstvo obilje sokolskih društava, predstavnice narodnog ženskog Saveza, školstva, kulturnih i nacionalnih udruženja, Čehoslovačke besede, Jugoslovensko-čehoslovačke lige, sokolsko članstvo i naraštaj, i mnogi drugi štovatelji velikog slovenskog folclora i političara.

Zagrebačka Filharmonija pod dirigovanjem direktora opere g. Krešimira Baranovića svečanim zvucima čehoslovačke i naše himne otvorila je proslavu. Župski starešina brat dr. Lav Mazzura jakin rečima ocertao je lik i značenje svećara, velikog predstavnika bratske Čehoslovačke, našeg učitelja i uzornog prijatelja, a brat dr. Vlado Petru u duljem predavanju analizirao je ličnost i delo filozofa političara i čoveka T. G. Masaryka. (Zasebno otstampač članak u br. 6. »Sok. Gl.« — Ur.)

Operna pevačica gda. Vilma Nožić uz pratnju g. Mladena Pozajića, pevala je četiri pesme naših kompozitora: Baranovića »Narodna«, Sachsa »Oj Ivanec«, Jozefovića »Jagodu«, Lhotke »Kiša pada«.

Zagrebačka Filharmonija izvela je uz dirigovanje g. K. Baranovića prekrasne simfonijske pesme »Višehrad« i »Vltava« iz Smetaninog kazališnog ciklusa »Ma vlast«, a »Kolo« pevalo je iz »Slavoslovija« svog dirigenta B. Pašpandopula i jednu Mokranjevu rukovet.

Izaslanici raznih društava pridružili su se slavi, gda. Danica Bedeković u ime Jugoslovenskog narodnog ženskog Saveza, g. Tuna Perković u ime »Lisinskog« i predstavnik Jugoslovenske akademiske čitaonice.

Zagrebačka Filharmonija izvela je uz dirigovanje g. K. Baranovića prekrasne simfonijske pesme »Višehrad« i »Vltava« iz Smetaninog kazališnog ciklusa »Ma vlast«, a »Kolo« pevalo je iz »Slavoslovija« svog dirigenta B. Pašpandopula i jednu Mokranjevu rukovet.

Izaslanici raznih društava pridružili su se slavi, gda. Danica Bedeković u ime Jugoslovenskog narodnog ženskog Saveza, g. Tuna Perković u ime »Lisinskog« i predstavnik Jugoslovenske akademiske čitaonice.

Zahvalio se svima čehoslovački konzul g. ing. Andrija Puhal.

Svečanoj matineji završena je svištanjem sveslovenske »Oj Sloveni« po Filharmoniji.

ZBOR DRUŠTVENIH NAČELNIKA I NAČELNICA.

Dne 30. marta u 9. sati počelo je prvo zborovanje načelnika i načelnicu

Dr. T. Masaryka, zajedno sa ovdašnjim Srpskim crkvom, društvom i vojnom muzičkom školom.

U lepo nameštenoj sali, na čijoj su se pozornici nalazile slike Nj. Vel. Kralja, brata T. Masaryka i starešine Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. prestonoslednika Petra, izveden je sledeći program:

Vojna muzička škola odsvirala je Smetaninu: »Fanfare« iz »Libusca«.

Zatim je p. pukovnik br. Vlad. Glišić starešina Sokola otvorio svečanu akademiju pozdravnim govorom. U svom govoru izneo je značaj proslave, i velike zasluge brata Masaryka za nas Južne Slovence. Poželeo je dug bratu Nj. Vel. Kralju br. Masaryku i bratu starešini Sokola kraljevine Jugoslavije. Na što su prisutni dugo klicali »Živelj!«.

Srpski crkveni, pev. društvo vrlo lepo otpevalo čehoslovačku i jugoslovensku himnu.

Posle tega je prof. br. I. Peričić govorio o Dr. T. Masaryku. U svom lepom i dugom govoru izneo je rad br. T. Masaryka na nacionalnom, kulturnom i naučnom polju. Predavanje je bilo veoma pažljivo poslušano, a pri spomenu imena br. Masaryka, klicalo se oduševljeno »Živilo!« Na kraju su svi zajedno pozdravili br. Masaryka sokolskim »Na zdar!«

Srpski crkveni, pev. društvo vrlo lepo otpevalo čehoslovačku i jugoslovensku himnu.

Posle tega je prof. br. I. Peričić govorio o Dr. T. Masaryku. U svom lepom i dugom govoru izneo je rad br. T. Masaryka na nacionalnom, kulturnom i naučnom polju. Predavanje je bilo veoma pažljivo poslušano, a pri spomenu imena br. Masaryka, klicalo se oduševljeno »Živilo!« Na kraju su svi zajedno pozdravili br. Masaryka sokolskim »Na zdar!«

Srpski crkveni, pev. društvo vrlo lepo otpevalo čehoslovačku i jugoslovensku himnu.

Posle tega je prof. br. I. Peričić govorio o Dr. T. Masaryku. U svom lepom i dugom govoru izneo je rad br. T. Masaryka na nacionalnom, kulturnom i naučnom polju. Predavanje je bilo veoma pažljivo poslušano, a pri spomenu imena br. Masaryka, klicalo se oduševljeno »Živilo!« Na kraju su svi zajedno pozdravili br. Masaryka sokolskim »Na zdar!«

Srpski crkveni, pev. društvo vrlo lepo otpevalo čehoslovačku i jugoslovensku himnu.

Posle tega je prof. br. I. Peričić govorio o Dr. T. Masaryku. U svom lepom i dugom govoru izneo je rad br. T. Masaryka na nacionalnom, kulturnom i naučnom polju. Predavanje je bilo veoma pažljivo poslušano, a pri spomenu imena br. Masaryka, klicalo se oduševljeno »Živilo!« Na kraju su svi zajedno pozdravili br. Masaryka sokolskim »Na zdar!«

Srpski crkveni, pev. društvo vrlo lepo otpevalo čehoslovačku i jugoslovensku himnu

Iv. Brunčič & Fr. Rebernik
pleskarja in ličarja
se toplo priporočata vsem
cenj. naročnikom. — Delo
solidno! — Cene zmerne!
Ljubljana, Kotnikova ulica

Priporoča se najstarejša
slovenska plesarska, ličarska,
sobo- in črkoslikarska
delavnica
IVAN BRICELJ
LJUBLJANA, Dunajska cesta 16
Strokovna izvršitev telovadnega
orodja. Delo solidno, cene zmerne!

Specialna mehanična delavnica

za popravila pisarniških strojev, re-
gistrirnih blagajn, foto, gramofonov
in nalivnih peres. — Priporoča se

LUD. BARAGA ♦ LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 6
Telefon 29-80

Telefon 29-80

INDUSTRija SOKOLSKIH POTREPŠTIN

BRANKO PALČIĆ
CENTRALA ZAGREB
ULICA KRALICE MARIE 6
Dobavljač Saveza Sokola Kraljevine
Jugoslavije
Brzoprovni naslov: Trikotaža Zagreb
Telefon br. 26-77

FILIJALA BEOGRAD
Balkanska 28, Hotel Prag
Izvozna banka, pasaż
izradjujem sve vrste sokolskih potrepština za
javni i izletni nastup čla-
novačanica i dece tačno
po propisi SKJ Nadalje
preporučam se braći za
izradbu najmodernijih ci-
vilih odjeva, koja po
najnovijem kroju izrađuju-
ju u vlastitoj radionici.

Obaveštavam braću Sokole, da bojadisem
(barvam) platno, žutcu in gradel na druk u svim
bojama (barvama) i na glatko u svim bojama.

Bojadisanje (barvanje) stoji po 1 m duljine
ši 0,80 m širine samo Din 250. Na taj način dolaze
mušterije do jeftinije robe (po metru 1 Din i više),
nego da kupuju gotovu robu. Pošiljku od preko
500 m prima naručitelj franko. Sve ostale upute
mogu se dobiti kod mene.

Preporuča se svima Sokolima i Sokolicama

Ljudevit Wächtersbach, Čakovec
bojadisar (barvarija)

ELITE

LJUBLJANA

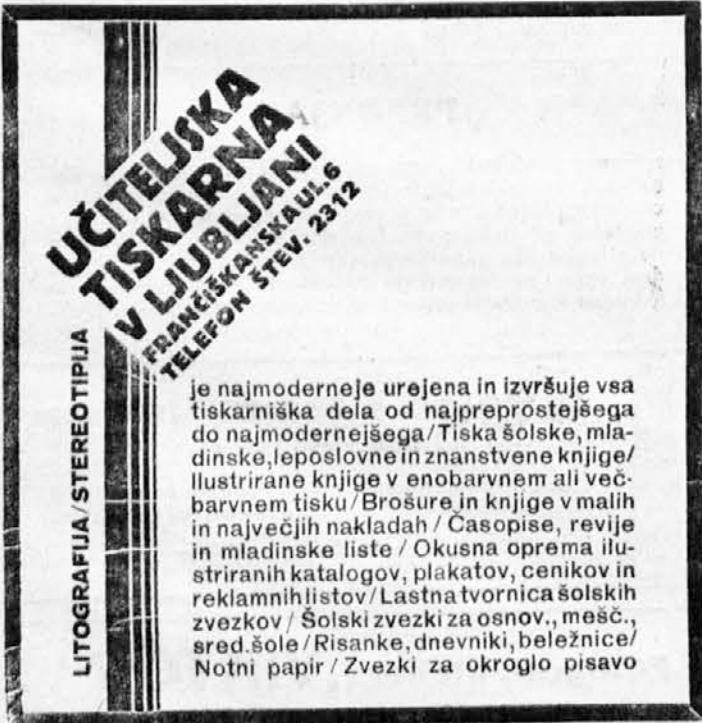
vodeča konfekcijska trgovina za
dame, gospode in otroke / Provo-
vrstni salon za dela po meri

Prešernova ulica 7-9

„Kavarna Medulić“, Zagreb, Ilica 59

Elegantna in najmodernejša urejena kavarna.
Vsi domači in inostranski časopisi.
Iz kavarn vozi lift v prvo nadstropje, kjer se nahaja
največja **BILJAR DVORANA** z biljara in sepa-
rirane igralnice.
Odprta vina in pivo na čaše.

Shajališče Sokola!
Lastnik: Ciril Tratnik

Slike Okvirjenje slik Slike
Najnoviji vzorci okvirjev! Velika izbira!
Knjigoveznica izvršuje vsa to stroko spadajoča dela.
MATKO POGĀNIR V LJUBLJANA, Svet Florijana ulica 12
SOLIDNO DELO! ZMERNE CENE!

DEŽNIKE IN SOLNČNIKE
v največji izbiri priporoča po nizkih cenah
L. MIKUŠ
LJUBLJANA, MESTNI TRG 13

Restavracija „VAROŠKA PIVNICA“
ZAGREB, GAJEVA ULICA 9
Poznana stara zagrebačka gostilna v sredini mesta.
Domača kuhinja, prvorazredna vina in najbolje pivo.
Na raznem pečeni jančki, prasički, race itd.
Veliki letni senčnici vrt.
Vsako soboto in nedeljo koncert vojaške glasbe.

Shajališče Sokola!
Cene zmerne!

Lastnik: Ciril Tratnik

ŠTAMPILJE PEČATNJAKI ETIKETE ITD.
Solidno, tačno, jeftino kod
SITAR & SVETEK
Ljubljana, Svet Petrac 18

KLIŠEJE
vseh vrst po foto-
grafijah ali rizbah
izvršuje za vsakove-
sten tisk najsolidnejše

KLIŠARNA · ST · DEU
LJUBLJANA-DALMATIČNA 13

IZVOR

VELETRGOVINA GALAN-
TERJSKE, NIRNBERŠKE
I KRATKE ROBE

SUŠAK
ŠETALIŠTE KRALJA PETRA
produljena Zvonimirova ul 92

P. M. Petrović
Trgovina porculana i stakla
Sušak, Strossmayerova 8

TRGOVACKA TISKARA
G. KRALJETA SUŠAK
STROSSMAYEROVA
ULICA br. 7

UTEMELJENA
GODINE 1890

izvadja svakovrsne tiskarske
radnje brzo, čisto
i jettino.

BRZOJAVI:
KRALJETA
SUŠAK

SLIKA STAREŠINE SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE NJ. VIS.

PRESTOLJENASLJEDNIKA PETRA

odobreana od Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. 2. marta 1930. god. br. 1554.
U svima veličinama i raznim izradama dobije se uz cijenu počam od 50 Din
kod

Umjetno nakladnog zavoda „RUBENS“ Zagreb, Vlaška 53

Posojilnica v Mariboru

Ustanovljena leta 1882. ● r. z. z. o. p. ● Telefon štev. 108

Narodni dom

Sprejema hranilne vloge v tekočem računu in na knjižice in jih obrestuje
z dnevno razpolago po 5%, proti odpovedi na 3 mesece po 7%.
Daje posojila proti vknjižbi po 8%, na menice po 9%. Stanje hranilnih
vlog nad Din 80,000.000—, rezervnih zakladov nad Din 5,000.000—.

MEDIĆ-ZANKL

TVORNICE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV, D. Z. O. Z.
CENTRALA V LJUBLJANI — LASTNIK FRANJO MEDIĆ
TVORNICE: LJUBLJANA-MEDVODE

PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA MARIBOR — NOVI SAD

LASTNI DOMAČI PROIZVODI:

Lenano olje, firnež, vse vrste lakov, emajlno-lakastih in oljnati barv. Kemično
čiste in kemično oljepljene kakor tudi navadne prstene barve vseh vrst in
barvnih tonov, čopičev, steklarskega kleja itd. znamke „MERAKL“
za obrt, trgovino in industrijo, za železnice, pomerstvo in zrakoplovstvo.

CENE UMERJENE. ★ TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA.

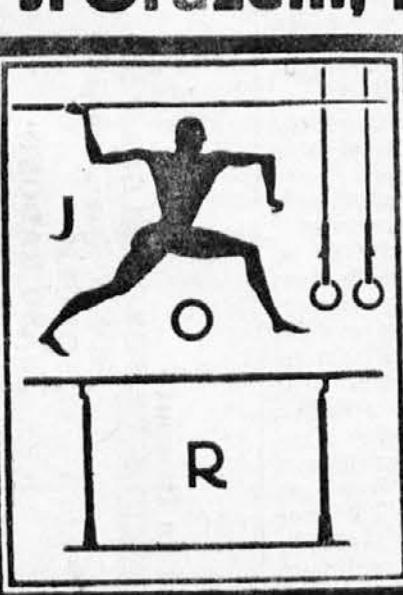
Priporočamo vsem sokolskim društvom
GALERIJO NAŠIH MOŽ

1. Trubar 8. Gregorčič 15. Gangl
2. Vodnik 9. Aškerč 16. Parma
3. Slomšek 10. Tavčar 17. Župančič
4. Prešeren 11. Levec 18. Kersnik
5. Levstik 12. Erjavec 19. Maister
6. Stritar 13. Jenko 20. Finžgar
7. Jurčič 14. Cankar 21. Strossmayer

Velikost: 61,5 × 47,5 cm Cena slike Din 10—
Naročila sprejema

UČITELJSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI
Telefon štev. 3397

Priporoča se tvornica telovadnega in sportnega orodja
J. Oražem, Ribnica

Oprema
telovadnic in šole —
leta in telovadi-
šča. — Elegantno,
solidno orodje.
— Nizke cene!
Cenik
in proračun
franko.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA U LJUBLJANI

REGISTROVANA ZADRUGA S OGRANIČENIM JAMSTVOM

opskrbljuje v smislu člana 2. svojih pravila sve sokol-
ske organizacije u zemlji sa svim potrepštinama, koje
su potrebne za izvajanje programa i za postignuće
ciljeva našeg Sokolstva. Izdaje i raspačava tiskanice,
knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i
propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke,
legitimacije i muzikalije.
Komisija prodaja odora sviju kategorija.

NASLOV: JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, LJUBLJANA, NARODNI DOM
TELEFON BROJ 25-43. — POŠTANSKO ČEKOVNI RAČUN LJUBLJANA: 13.831
Zahtevajte cenik!